

Олег Соколовський

ХРИСТОЛОГІЯ: ЕВОЛЮЦІЯ ДОКТРИНИ

Монографія

Вид-во Євенок О. О.
Житомир – 2018

*Рекомендовано до друку вченою радою
Житомирського державного університету імені Івана Франка
(протокол № 4 від 30 листопада 2018 року)*

Рецензенти:

Бондаренко В. Д., доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри культурології Національного педагогічного університету імені М. Драгоманова;

Ковтун Н. М., доктор філософських наук, доцент, професор кафедри філософії Житомирського державного університету імені Івана Франка;

Стадник М. М., доктор філософських наук, професор, професор кафедри політичної аналітики та прогнозування Національної академії державного управління при Президентові України.

Соколовський О. Л.

С 59 Христологія: еволюція доктрини : монографія. – Житомир:
Вид-во Євенок О. О., 2018. – 471 с.

ISBN

У монографії досліджено генезу, зміст і форми функціонування христологічних ідей, які зазнали еволюції упродовж всієї історії християнства залежно від сенсобуттєвих ідеалів та соціальних виявів відповідної епохи. Також розкрито зміни змісту христологічної доктрини у теології сучасного християнства.

Монографія адресована науковцям, викладачам, студентам, широкому загалу читачів, які цікавляться історією релігії та світоглядними проблемами.

УДК 1:27–31

~~Присвячую моєму батькові
Соколовському Леоніду Йосиповичу,
життя і принципи якого були для мене
джерелом глибоких почуттів та чистого сумління~~

ПЕРЕДМОВА

Морально-духовна криза, яку переживає сучасне суспільство, спричинена втратою християнських цінностей і відображаються у релігійному самовираженні. За цих умов гостро постає питання необхідності такої реорганізації системи внутрішніх взаємовідносин між людиною і церквою, яка б сприяла духовному розвитку людини. Цілком зрозуміло, що вирішити таке завдання можна лише на глобальному рівні, де провідну роль відіграють християнські релігійні організації.

Орієнтири на вирішення окресленої проблеми відображено в христологічній сфері християнської теології. У новому тисячолітті світ прагне здійснити суттєві зміни в усіх сферах людського життя, а це вимагає нових підходів і рішень, що, безперечно, ставить нові вимоги й перед християнською церквою. Ця обставина зумовила не лише священнослужителів і церковних служителів переосмислити межі тлумачення християнських істин в інформаційному полі, а й долучити до цього процесу філософів і релігієзнавців з метою збереження духовної культури. Саме тому актуальним запитом сьогодення є релігієзнавчий аналіз вчення про Ісуса Христа, який дозволить дослідити еволюцію христології й зміну світоглядних орієнтирів носіїв християнських ідей.

Христологічна доктрина значною мірою визначила існування у християнській теології онтологічного, екзистенційного і гносеологічного рівнів, сприяючи формуванню метафізичної, антропологічної й сотеріологічної сфери. Глибинні модуси буття християнської духовності вибудовуються на основі христологічного вчення. На теоретичному рівні релігійної свідомості христологія дозволяє пізнати таємницю трансцендентної реальності, зміст божественного одкровення й шляхи досягнення спасіння. При цьому конфесійна христологія відображає світоглядні орієнтири конкретної релігійної організації й у вигляді настанов наповнює їх смисложиттєвим змістом. Сьогодні в межах християнства вибудовуються христологічні моделі, які інтерпретують постать Ісуса Христа у власному значенні.

Зважаючи на те, що основні християнські догмати були сформульовані у постановах Вселенських соборів, сьогодні постає потреба звернутися до цієї спадщини й розглянути її з позицій сприйняття та відтворення до нинішніх умов. Генеза христологічної доктрини відображає не лише історико-культурну і теологічну проблематику християнського віровчення, а й філософське і релігієзнавче значення у його становленні. Широке використання в теологічних дискусіях філософських ідей, запозичених з античної філософії і частково з ранньої патристики сформувало особливий стиль філософствування, який став характерною рисою християнського мислення і світогляду.

Період христологічних дискусій є малодослідженим в історії європейської філософської думки, що зумовлено насамперед особливим рівнем філософії в системі християнського мислення. Якщо західноєвропейська схоластика відокремлювала філософію від теології, то в грецькій патристиці не існувало такого чіткого розмежування, зумовлюючи філософсько-релігієзнавче дослідження христологічної проблематики в теологічному контексті. Христологія у християнській теології завжди поєднувала доктринальні основи віровчення і філософсько-релігійні концепції християнських мислителів для полемічно-апологетичних цілей. Тому дослідження христологічної доктрини з філософської точки зору є важливим для осмислення світоглядно-культурних процесів та їх наслідків для людства.

Аналіз генези христологічної доктрини є достатньо значущим для сьогодення, оскільки актуалізує дослідження філософської проблематики христологічних дискусій, які відображали не лише теологічні традиції християнських церков, а також їх еволюцію, спрямовану до застосування свого духовного потенціалу з метою гармонізації міжцерковних і міжконфесійних відносин.

ПІСЛЯМОВА

Історіографія дослідження проблеми христології в християнській теології продиктована передусім тим, що фундаментальні роботи з її комплексного вивчення майже відсутні. Ступінь розробки осмислення зазначеної проблеми та джерельна база засвідчили фрагментарність опрацювання теми в опублікованих виданнях із філософії та релігієзнавства. Разом з тим, проведений історіографічний огляд та аналіз джерел дає змогу констатувати наявність значного наукового доробку зарубіжних і вітчизняних науковців та богословських фахівців, у якому здійснено теоретичний аналіз окремих аспектів христологічної проблематики, ґрунтуючись як на святоотцівській богословській спадщині, так і власному науковому здобутку. Це дозволяє визначити основні тенденції змін системи христологічних ідей у різні історичні епохи й тим самим розкрити трансформаційні процеси в християнській теології на особу Ісуса Христа.

Зарубіжна та вітчизняна наука накопичили значний фактичний матеріал, який визначає витoki, сутнісний зміст, типологію, провідні складові христологічних уявлень і виражає теологічний погляд Римо-Католицької, Православної та протестантських церков на феномен христології. Натомість релігієзнавчий аналіз христологічної доктрини в історії релігії, філософії та богослов'я досі не здійснювався. Праці представників сучасної християнської теології, автори яких намагалися досягнути христологію з історико-філософських позицій, аналізуючи окремі положення доктрини про особу Ісуса Христа крізь призму філософії і релігієзнавства, по-різному інтерпретують її формування, становлення, розвиток, зміну та зміст. Це сьогодні посилює світоглядні суперечності в загальнохристиянській традиції між різними конфесіями в питанні іпостасної єдності людської та Божественної природи Ісуса Христа.

У працях зарубіжних дослідників христологія визнається одним із найважливіших аспектів християнського віровчення, яка започаткувала розвиток тринітарного богослов'я та осмислює проблематику тріадології і пневматології зі західнохристиянської перспективи еклезіології та сотеріології. Богословський підхід притаманний і сучасним роботам, котрі аналізують христологію у контексті історії християнства з моменту доктринально-інституційного оформлення віровчення до появи синкретичних релігійних рухів, послідовники яких шукають різні позасмислові контексти христології. Актуальність христологічної проблеми визначається

необхідністю релігієзнавчого узагальнення та впорядкування положень щодо природи Ісуса Христа як Боголюдини в ученнях ранньохристиянських і середньовічних рухів, західно- і східноєвропейських містичних і раціоналістичних учень.

Аналіз літератури, присвяченій висвітленню христологічної проблематики Римо-Католицької Церкви, дозволяє констатувати догматизацію вчення про особу Ісуса Христа у контексті тріадології. Ці процеси взаємопов'язані, тому важливим завданням було визначення співвідношення христології з дискурсом про Бога. Важливим здобутком цих досліджень стало переосмислення, що христологічна доктрина набула завершеності, коли були сформульовані основні положення сотеріології та антропології, які розглядаються у контексті вчення про Ісуса Христа. Однак, трансформація христологічної доктрини актуалізувала питання про передіснування Христа та "страждання Бога", які потребують окремого висвітлення. У сучасний період актуальною проблематикою наукових досліджень є вивчення надбань христологічних дискусій в Католицькій Церкві другої половини ХХ ст. у контексті філософських систем та доробків окремих богословів.

Сучасний етап дослідження трансформації христологічної доктрини в протестантизмі характеризується переосмисленням традиційного новозавітного образу Христа до розгляду Ісуса як історичної особи. Представники ліберально-протестантської школи екзегези модернізували христологію, приділяючи насамперед увагу термінологічному апарату й викладу новозавітних сюжетів на легкій для сприймання мові. Характерною особливістю новітньої христології стало відтворення образу Христа як релігійного вчителя й зняття з нього надприродних елементів. Зважаючи, що христологічна доктрина протестантизму в межах ліберальної та неортодоксальної теології майже не досліджувалася вітчизняними релігієзнавцями, вона знайшла своє відображення в закордонних працях.

Критичний аналіз фахової літератури з православної христології дає підстави визначити такі її основні аспекти: особистісна ідентичність Бога виражається через Його тріадологічне існування; єдність двох природ в іпостасі Христа виражає онтологічну основу особистісного вияву; особистість Христа відповідає Другій Іпостасі Святої Трійці, що зумовлює Його існування в свободі; поза сферою особистісної свободи не

може існувати жодна природа і зазнавати процесу трансформації навіть в акті мислення. При цьому, основними джерелами православної христології залишаються Книги Священного Писання; збірка писань мужів апостольських; Творіння святителя Іринія Ліонського, Житія Святих, Точний виклад православної віри преподобних Максима Сповідника та Івана Дамаського.

Христологія, як богословське вчення про особу Ісуса Христа у доселенський період, знайшла своє вираження у Євангеліях, посланнях святого апостола Павла, об'явленні Івана Богослова, літературі апостольських та антигностичних Отців. Їх аналіз дозволяє систематизувати основний зміст христологічного вчення й визначити основні методи біблійної христології: 1) реконструкція розвитку христології в апостольський період на основі Нового Заповіту і ранньохристиянських джерел; 2) семантичний аналіз титулів Ісуса Христа в Новому Завіті; 3) аналіз христологічних концепцій євангелістів та богословів; 4) загальний огляд новозавітних положень про природу Христа.

Більшість дослідників при аналізі новозавітної христології надають перевагу історичному розвитку христологічної доктрини або послуговуються осмисленням семантики терміносистеми Нового Завіту, вибудовуючи на їх основі історичну лінію. Зазначений спосіб аналізу христологічної доктрини властивий богословському осмисленню цієї проблематики, однак унеможливає використання інших міждисциплінарних підходів. Аналіз новозавітних христологічних концепцій засвідчує самотутній характер, виражений авторами в особливому стилі з використанням різних свідчень, найменувань і титулів, символічних образів й ускладненої метафорики. Однак, взаємозв'язок між ними, незважаючи на різні христологічні аргументи, дає можливість формулювати уможядну новозавітну христологію.

Христологія апостольських Отців, яка вибудовувалася в полеміці з гностиками й ебіонітами, мала багато суперечливих моментів у змістовому і формальному відображенні. Незважаючи на це, вони сповідували віру в Христа як Бога. При цьому поєднання божественної та людської природи осмислювалося в тісній іпостасній єдності, що сформувало христологічний погляд на Христа як єдину особу Боголюдини. На противагу гностикам, вони не бачили відмінностей між божественним Христом і людиною Ісусом, а поєднання двох

сутностей розкривалося в передіснуванні Христа. При цьому акт боговтілення сприймався не лише як реальний факт народження Христа від Діви Марії, а й як ікономія в сотеріологічному значенні. Звідси випливало ототожнення імен Ісус Христос і Син Божий для позначення буття другої іпостасі Святої Трійці. Богосинівство Христа розкривається вічним актом трансцендентних відносин Божества. Історичні факти народження, страждання, воскресіння Христа розглядаються апостольськими Отцями, як божественні діяння в умовах земного життя.

Свій розвиток та тлумачення христологічних уявлень отримало відображення у ранньохристиянських релігійних течіях докетизму, гностицизму та юдеохристиянстві. Першим христологічним напрямком був докетизм, джерела походження якого відображене світовідчуттям людини елліністичної епохи з дуалістичними уявленнями про світ з різким протиставленням духу та плоті, світу і Божества. У межах зазначеного напрямку сформувалися два підходи у розумінні та тлумаченні природи Христа: матеріальний та формальний. Вчення гностиків про спасіння відображало ідеї дуалістичної філософії, що призвело до заперечення Його людської природи й ототожнення із примарною сутністю. Гностики вважали, що між божественним Христом (еоном) та людиною Ісусом був лише зовнішній зв'язок, протиставляючи тим самим дві природи: божественну (Христос) і людську (Ісус). Ебіонізм, натомість, був послідовником адаптаційної христології у якій протиставлялася ідея Ісуса як звичайної людини та Бога-Іегови. Відтак, христологічні доктрини гностицизму й ебіонізму прямо суперечили ортодоксальній ідеї боговтілення, створюючи небезпеку спотворення християнського вчення.

У захисті християнства від впливу гностичних ідей головну роль відіграли антигностичні Отці Юстин Мученик, Іринеї Ліонський, Іполіт, Тертуліан й Новатіан, які стали в галузі христології початковою, орієнтовною величиною і вплинули на подальше формування христологічної доктрини. У своїх творах вони заклали підвалини формування христологічної свідомості церкви, яка зосереджувалась на проблемі єдності двох природ у Христі іпостасно, питанні життя Ісуса як здійснення месіанських пророцтв. Поступове розкриття а оформлення христологічної доктрини відбувалось у протиборстві церкви із грецькою філософією.

Засудження аріанського вчення Отцями Першого Вселенського собору пробудило в суспільстві непереборний інтерес до богословських полемізувань, які переросли в справжню церковну боротьбу навколо християнського віросповідання. Христологічні дебати цього періоду ставили подвійне завдання: з одного боку, потрібно було спростувати вчення, що суперечили християнським засадам, а з другого – дати точне визначення тим істинам християнської віри, які мали відмінну інтерпретацію в ученнях різних богословів.

Аналіз діяльності Третього Вселенського собору засвідчив наявність христологічних дискусій Східної та Західної частини імперії. Теоретичне мислення Сходу предметом богословських суперечок розглядало переважно абстрактні питання християнської догматики в межах виокремлення христологічної доктрини, насамперед у питанні про з'єднання двох природ у Христі. Західну орієнтація на розв'язання практичних проблем християнської системи мала насамперед життєво-практичне застосування. Визначено перевагу в христологічних дебатах Вселенського собору олександрійської, яка презентувала православну христологію над антиохійською богословських шкіл. Спростування несторіанського вчення на Ефеському соборі дало можливість християнському богослов'ю позбутися христологічного поділу особистості. Важливим здобутком собору стало проголошення богословської концепції, згідно з якою людській природі Христос як Слово прийняв повноту людства без виключення, звідси Церква проповідує "обоження" всіх спасених у Христі.

Головним досягненням Халкидонського собору стало визначення Отцями Церкви догмату способу з'єднання в Особі Ісуса Христа двох начал на основі Нікейсько-константинопольського Символу віри, окремих послань та листів Кирила Олександрійського, Лева Великого та Флавіана Константинопольського. Визначення ролі догматичних положень Четвертого Вселенського собору при формуванні сучасних христологічних систем, дозволить методологічний аналіз христологічних питань, які спонукали до обміну думками в богословських межах. Так, богослов'я Кирила Олександрійського у контексті визначень Халкидонського оросу призвело до гострої дискусії з одним із лідерів монофізитського руху Севіром Антиохійським.

Зауважимо на проблемі подолання звинувачень у несторіанських поглядах тих богословів, які після засудження

вчення Євтихія обґрунтували дві природи в єдиносущності Христа. І насамкінець, важливим питанням христології, яке створило підґрунтя для розвитку православної антропології, є відношення до властивостей плоті Христа. Таке висвітлення призвело до звинувачень Юстиніана в приналежності до афтартодокетичного вчення. Тому основні богословські категорії попереднього періоду стали підґрунтям для формування вчень монофізитства, іконоборства та утвердження незалежності філософії й теології в творчості Михаїла Псьола й Іоанна Італа, які стали основою христологічних концепцій середньовічного періоду.

Прикметною рисою католицької теології другої половини ХХ ст. стала її христоцентричність й духовна орієнтованість на культ Ісуса Христа, що дозволяє не лише розкрити теологічні засади, а й простежити еволюцію христології. Особливо важливе значення для досліджуваної проблеми мають христологічні документи Другого Ватиканського собору, які не втратили своєї актуальності в сучасній католицькій теології. При цьому важливою проблемою католицизму є збереження глибинного зв'язку христології та сотеріології, як взаємозумовлених аспектів одного явища спасіння. Звертаємо увагу на актуалізації Церкви в дослідженні пневматологічного та космологічного виміру проблематики христологічного знання, яке виражається в аналізі сотеріологічного осмислення земного існування Ісуса, встановленні есхатологічних аспектів сотеріології у контексті історичного спогадування Страстей, Смерті і Воскресіння Христа та дослідженні окремих аспектів психологічного й онтологічного змісту самосвідомості Ісуса крізь призму христологічної еклезіології.

Православна христологія сформувалася на основі догматів ортодоксального віровчення про Ісуса Христа, святоотцівській доктрині двох природ, Його втіленні і Воскресінні, постановах Вселенських соборів про співвідношення Божественної та людської природи в Христі. Православне вчення про Христа є специфікою ортодоксальної догматики, яка містить органічний, нерозривний зв'язок із сотеріологією (вчення про спокуту та спасіння людини), пневматологією (вчення про Святий Дух і духовне начало) та антропологією (вчення про сутність людини). Звідси визначаються головні постулати христології: особистісна ідентичність Бога виражається через Його тріадологічне існування; єдність двох природ в іпостасі Христа виражає

онтологічну основу особистісного вияву; особистість Христа відповідає Другій Іпостасі Святої Трійці, що зумовлює Його існування у свободі; поза сферою особистісної свободи не може існувати жодна природа і зазнавати процесу трансформації навіть у акті мислення.

Ортодоксальна лютеранська христологія протиставлялася реформаторському вченню про особу Ісуса Христа, що визначило вектор розвитку протестантської христології протягом довгого часу, при цьому особливо наголошувалося на реальності двох Його природ. Причому, ключові відмінності торкалися понятійно-категоріального апарату не лише способу і стану їх з'єднання, а також факту взаємодії однієї природи в іншій. Протиставлення двох христологічних систем призвело до послаблення біблійного образу земного Ісуса в протестантській теології.

Узагальнення основних концептів христології у новітній християнській теології визначає прагнення Церков захистити біблійні положення вчення про особу Ісуса Христа за рахунок модернізації релігійних доктрин на основі сучасної термінології. Такий підхід призвів до появи сучасних моделей христологічної доктрини, які засвідчили розвиток і потребу християнської Церкви не бути осторонь сучасних політичних та соціальних процесів. Новітні тенденції у христологічній тематиці мають свої особливості, відображаючи тисячолітнє буття Церкви. Перші спроби оновлення системи христологічних ідей у католицькій теології для розв'язання соціальних і моральних проблем відбулися у період постмодернізму, який породив велику плеяду мислителів, доктрини яких урізноманітнили теологію. Діяльність Другого Ватиканського собору призвела до появи впливових теологічних напрямків, серед яких особливе місце посіли неотомізм, тейярдизм, неоавгустинізм, богослов'я визволення в Латинській Америці, "нова теологія" у Франції, трансцендентальне та драматичне богослов'я, однак не сформували чіткої лінії богословської думки.

Сучасна католицька теологія представлена синтезом традиційних положень християнської догматики та здобутків сучасної філософії. Це знайшло своє відображення в: антропологічній переорієнтації; доведенням буття Бога на основі екзистенціального досвіду особи; обґрунтуванні ідей безконфліктного суспільства; зближенні трансцендентного Бога зі світом, подоланні розриву між Богом і людиною. Відтак

підняті сучасним богослов'ям христологічні проблеми творять нову доктринальну світоглядну систему, яка вимагає ґрунтовного вивчення. У новітній трансформації христологічної доктрини Католицької Церкви простежується два основних методи – "висхідна христологія" та "нисхідна христологія". Перший напрямок передбачає пізнання ідентичності Христа через особистий досвід життя з Христом і в Христі, який передається іншим членам спільноти чи Церкви.

Еволюція христологічної доктрини в новітній період протестантської теології відбувалася у межах чотирьох напрямків: 1) ліберальна теологія (Ф. Шлаєрмахер, А. Рітчль, А. Гарнак); 2) Тюбінгенська протестантська школа (Ф. Бауер, Д. Штраус); 3) теологія посередництва (І. Дорнер, Г. Томазіус); 4) нова ортодоксія (К. Барт, П. Тілліх, Р. Бультман, В. Панненберг, Ю. Мольтман). Приділяючи належну увагу термінологічному апарату й викладу новозавітних сюжетів на легкій для сприйняття мові, протестантська христологія сприяла відтворенню образу Христа як релігійного учителя й зняття з нього надприродних елементів.

Христологічна проблематика ліберальної теології визначається насамперед ідеєю єдності божественного і людського начала; визнанням релігії як конститутивної частини культури; надання прерогативи історичного методу в теології над догматичним. У зв'язку з цим, лібералізм у христології проявився в суб'єктивному відображенні особи Ісуса Христа та його діяльності, вибудованих на досвіді дослідника. Ліберальні богослови протиставили богословському віросповіданню етичне вчення Христа, чим послабили безапеляційне домінування біблійних норм. Визначивши христологічний об'єкт Божественного поклоніння як наставника моральності, ліберальна теологія породила модерністські концепції, що посилили етизацію християнства й сформували образ історичного Христа.

Література

1. Abramowski R. Der theologische Nachlass der Diodore von Tarsus / Rudolf Abramowski // Zeitschrift für die neutestamentliche Wissenschaften und die Kunde des Urchristentum. – Band. 42. – 1949. – S. 19–69.
2. Althaus P. Offenbarung als Geschichte und Glaube. Bemerkungen zu Wolfhart Pannenberg's Begriff der Offenbarung / Paul Althaus // Theologische Literaturzeitung. – 1962. – Volume 87, Issue 5. – P. 321–330.
3. Anz W. Zur Frage nach dem Ursprung des Gnostizismus / Wilhelm Anz. – Leipzig, 1897. – 155 s.
4. Bacon B. Studies in Matthew / Bacon Benjamin W. – New York: Henry Holt and Co., 1930. – 533 p.
5. Bardenhewer O. Geschichte der altkirchlichen Literatur / Otto Bardenhewer // Das vierte Jahrhundert mit Ausschluss der Schriftsteller syrischer Zunge. – Freiburg: Herder, 1912. – 665 s.
6. Bardy G. Aux origines de l'école d'Alexandrie / Gustave Bardy // Recherches de science religieuse. – 1937. – Volume 27. – P. 65–90.
7. Bartnik Cz. St. Rozumienie rzeczywistości w personalizmie / Czesław Stanisław Bartnik // Roczniki Teologiczno-kanoniczne. – 1989. – № 36. – S. 5–21.
8. Bartnik Cz. Chrześcijaństwo personalistyczne / Czesław Stanisław Bartnik. – Lublin: Standruk, 2003. – 455 s.
9. Bartnik Cz. Dogmatyka katolicka / Czesław Stanisław Bartnik. – Lublin: Redakcja Wydawnictw Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, 1999. – T. 1. – 1999. – 861 s.
10. Bartnik Cz. Personalistyczny zarys teologii katolickiej / Czesław Stanisław Bartnik // Roczniki Teologiczne. – 1993. – № 40. – Z. 2. – S. 103–114.
11. Bartnik Cz. Personalizm / Czesław Stanisław Bartnik. – Wyd. 2 popr. i poszerz. – Warszawa: O. K., 2000. – 530 s.
12. Bartnik Cz. Wiara a teologia w ujęciu personalistycznym / Czesław Stanisław Bartnik // Przegląd Powszechny. – 1982. – № 1-2. – S. 37–48.
13. Best E. Mark the Gospel As Story / Ernest Best. – Edinburgh: Bloomsbury T. & T. Clark, 1984. – 164 p.
14. Bethune-Baker J. Nestorius and his Teaching: A Fresh Examination of the Evidence / J. Bethune-Baker. – Cambridge: The University press, 1908. – XVIII, 232 p.
15. Bienert W. Dionysius von Alexandrien: Zur Frage des Origenismus im dritten Jahrhundert / Wolfgang Bienert. – Berlin, New York: de Gruyter, 1978. – 251 p.
16. Black M. An Aramaic Approach to the Gospels and Acts. Third edition with – an Appendix: on The Son of Man by Geza / Matthew Black. – Vermes, Oxford: Oxford University Press, 1967. – 360 p.
17. Boi'larand E. L'hérésie d'Arius et la "foi" de Nicée / E. Boi'larand. – Paris: Letouzey & Ané, 1972. – 462 p.
18. Bornkamm G. Der Auferstandene und der Irdische. Mt. 28, 16-20 / Günther Bornkamm // Zeit und Geschichte Dankesgabe an Rudolf Bultmann zum 80. Geburtstag. Im Auftr. der Alten Marburger. – Tübingen: Mohr (Siebeck), 1964. – S. 171–191.
19. Boshoff P. Christologie: Die spanningsvolle verhouding 'Verkondiger – Verkondigde' by Rudolf Bultmann en Walter Schmithals / Piet B. Boshoff // HTS Theologiese Studies. – 1993. – Volume 49, Issue 3. – S. 547–560.

20. Bourke M. Literary genus of Matthew 1-2 / Myles M. Bourke // Catholic Biblical Quarterly. – 1960. – Volume 22, Issue 2. – S. 160–175.
21. Brakke D. Athanasius and the politics of asceticism / David Bakke. – New York: Oxford University Press, 1995. – XVIII, 356 p.
22. Braun H. Der Sinn der neu testamentlichen Christologie / Herbert Braun // Zeitschrift für Theologie und Kirche. – 1957. – Band 54. – S. 341–376.
23. Breviarium Fidei. Wybór doktrynalnych wypowiedzi Kościoła // pod red. S. Głowy i I. Biedy, wyd. II. – Poznań: Księgarnia Św. Wojciecha, 1989. – XV, 728 s.
24. Brown C. Trinity and Incarnation: In Search of Contemporary Orthodoxy / Colin Brown // Ex Auditu. – 1991. – Volume 7. – P. 83–100.
25. Brown R. Jesus, God and man: modern biblical reflections / Raymond E. Brown. – New York: Macmillan; London: Collier-Macmillan, 1967. – XVI, 109 p.
26. Bultmann R. Glauben und Verstehen: Gesammelte Aufsätze / Rudolf Bultmann. – Tübingen: Mohr Paul Siebeck, 1933. – 336 s.
27. Cadiou R. Introduction au système d'Origène / René Cadiou. – Paris: Les Belles-Lettres, 1932. – 116 p.
28. Camelot P. Foi et gnose: introduction a l'etude de la connaissance mystique chez Clement d'Alexandrie / Pierre Thomas Camelot. – Paris: Vrin, 1945. – 158 p.
29. Cantalamessa R. La cristologia di Tertulliano / Raniero Cantalamessa // Paradosis: Beiträge zur altchristlichen Literatur und Theologie. – Freiburg: Universitätsverlag Freiburg, 1962. – 213 p.
30. Casey R. The Earliest Christologies / R. P. Casey // Theological Studies. – 1958. – Volume IX, Issue 2. – P. 253–277.
31. Childs B. Biblical theology in crisis / Brevard S. Childs. – Philadelphia: Westminster Press, 1970. – 255 p.
32. Clement d'Alexandrie. Extraits de Théodote / D'Alexandrie Clément. – Paris: Les Éditions du Cerf, 1948. – 278 p.
33. Conzelmann H. Die Mitte der Zeit. Studien zur Theologie des Lukas / Hans Conzelmann. – Tübingen: J. C. B. Mohr (P. Siebeck), 1960. – VIII, 241 s.
34. Couchoud P.-L. La première édition de saint Paul / Paul-Louis Couchoud // Revue de l'histoire des religions. – 1926. – Volume 94. – P. 242–263.
35. Cullmann O. The Christology of the New Testament / Oscar Cullmann. – London: S.C.M. Press, 1959. – XV, 342 s.
36. D'Ales A. Novatien. Etude sur la théologie romaine au milieu du IIIe siècle / Adhémar D'Ales. – Paris: Beauchesne, 1924. – VI, 172 p.
37. Daniélou J. Origène / Jean Daniélou. – Paris: Éditions de la Table Ronde, 1948. – 310 p.
38. De Simone R. The Treatise of Novatian, the Roman Presbyter on the Trinity: A Study of the Text and the Doctrine / Russell De Simone. – Roma: Pontificiae Universitatis Gregorianae, 1970. – 197 p.
39. Dodd C. The Apostolic Preaching and Its Developments / Charles Harold Dodd. – London: Hodder & Stoughton, 1950. – 96 p.
40. Dodd C. The Interpretation of the Fourth Gospel / Charles Harold Dodd. – London: Cambridge at the University Press, 1953. – 478 p.

41. Dunn J. Christology In The Making: An Inquiry into the Origins of the Doctrine of the Incarnation / James G. Dunn. – London: SCM Press, 1980. – XVII, 443 p.
42. Flender H. Heil und Geschichte in der Theologie des Lukas / Helmut Flender. – München: Chr. Kaiser, 1965. – 150 s.
43. Frankemölle H. Jahwe-Bund und Kirche Christi (Neutestamentliche Abhandlungen – Neue Folge 10) / Hubert Frankemölle. – Münster, 1984. – 425 p.
44. Fuller R. The Foundations of New Testament Christology / R. H. Fuller. – London: Lutterworth Press, 1965. – 268 p.
45. Gathogo J. Reconstructive Hermeneutics in African Christology / Julius Gathogo // HTS Theologiese Studies. – 2015. – Volume 71, Issue 3. – P. 1–8.
46. Gerrish B. The Mirror of God's Goodness / Brian Gerrish // Concordia Theological Quarterly. – 1981. – Vol. 45, Iss. 33. – P. 211–222.
47. Gilet J. Jésus et le Père dans le IVe évangile / Jean Gilet // L'Évangile de Jean. – 1958. – Recherches Bibliques III. – P. 111–130.
48. Graffin R. Histoire nestorienne: Chronique de Séert / René Graffin // Patrologia orientalis. – T. 7, Fascicule 2. – Paris: Firmin-Didot Et, 1950. – 203 p.
49. Greer R. The Captain of our Salvation / Rowan A. Greer // A Study in the Patristic Exegesis of Hebrews. – Tübingen: Mohr Siebeck, 1973. – 371 p.
50. Greer R. Theodore of Mopsuestia Exegete and theologian / Rowan A. Greer. – Westminster: Faith press 1961. – 173 p.
51. Greg R., Groh D. The Centrality of Soteriology in Early Arianism / R. C. Greg, D. E. Groh // Anglican Theological Review. – 1977. – Vol. 59, № 3. – P. 260–278.
52. Grillmeier A. Christ in Christian Tradition. Volume 1: From the Apostolic Age to Council of Chalcedon / Aloys Grillmeier. – Atlanta: John Knox Press, 1975. – XXIII, 599 p.
53. Grillmeier A. Jesus der Christus im Glauben der Kirche. Band 1: Von der Apostolischen Zeit bis zum Konzil von Chalcedon / Aloys Grillmeier. – Freiburg, Basel, Wien: Herder, 1990. – XXIV, 436 p.
54. Gwatkin H. The Arian Controversy / Henry M. Gwatkin. – London: Green and Co, 1914. – 176 p.
55. Haacke R. Die kaiserliche Politik in den Auseinandersetzungen um Chalkedon (451–553) / Rhaban Haacke // Das Konzil von Chalkedon. Geschichte und Gegenwart. Band II: Entscheidung um Chalkedon. – Würzburg, 1953. – S. 95–177.
56. Hahn F. Christologische Hoheitstitel. Ihre Geschichte im frühen Christentum / Ferdinand Hahn. – Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, – 1966. – 442 s.
57. Harnack A. Die Hypotyposen des Theognost / Adolf Harnack // Texte und Untersuchungen zur Geschichte der altchristlichen Literatur. – Leipzig: J.C. Hinrichs, 1903. – 117 s.
58. Harnack A. Marcion: das Evangelium vom fremden Gott / Adolf Harnack. – Leipzig: J. C. Hinrichs, 1921 – 357 p.
59. Hryniewicz W. Nasza Pascha z Chrystusem: zarys chrześcijańskiej teologii paschalnej / Wacław Hryniewicz // Towarzystwo Naukowe Katolickiego Uniwersytetu. – T. 2. – Lublin, 1987.– 543 s.

60. Hummel R. Die Auseinandersetzung zwischen Kirche und Judentum im Matthäusevangelium / Reinhart Hummel. – Verlag: München: Chr. Kaiser, 1963. – 167 s.
61. Jan Paweł II. Posynodalna adhortacja apostolska Ecclesia in Africa / Jan Paweł II // Adhortacje apostolskie Ojca Świętego Jana Pawła II. – Kraków, 1996. – S. 716–717.
62. Jeremias J. The central message of the New Testament / Joachim Jeremias. – London: SCM, 1965. – 96 p.
63. Jezus Chrystus: historia i tajemnica: praca zbiorowa / pod red. Wincentego Granata i Edwarda Kopcia. Wyd. 2. – Lublin: TN KUL, 1988. – 619 s.
64. Jugie M. La doctrine christologique de Diodore de Tarse d'après les fragments de ses œuvres / Martin Jugie // Euntes docete. – 1949. – Volume II. – P. 171–191.
65. Jugie M. Nestorius et la controverse nestorienne / Martin Jugie. – Paris: G. Beauchesne, 1912. – 326 p.
66. Kelly J. Early Christian doctrines / John Norman Davidson Kelly. – London: A. & C. Black, 511 p.
67. Kirchbaum A. Kierkegaard und Schleiermacher: Ein historisch-systematische Studie zum Religionsbegriff / Andreas Kirchbaum. – Berlin: de Gruyter, 2008. – 419 s.
68. Kudasiewicz J. Jezus historii a Chrystus wiary / Józef Kudasiewicz. – Lublin: Redakcja Wydawnictw KUL, 1987. – 184 s.
69. Küng H. The Incarnation of God / Hans Kung. – Edinburgh: T & T Clark, 1987. – XV, 601 p.
70. Langkammer H. Den er zum Erben von allem eingesetzt hat (Hebr 1, 2) / Hugolin Langkammer // Biblische Zeitschrift. – 1966. – № 10. – S. 273–280.
71. Lawson J. The Biblical Theology of Saint Irenaus / John Lawson. – London: The Epworth Press, 1946. – 307 p.
72. Lietzmann H. Apollinaris von Laodicea und seine Schule: Texte und Untersuchungen / Hans von Lietzmann. Tübingen: Mohr 1904. – XVI, 323 s.
73. Lohse E. Lukas als Theologie der Heilsgeschichte / Eduard Lohse // Evangelische Theologie. – 1954. – Volume 14, Issue 6. – S. 256–275.
74. Lütgert W. Die Johanneische Christologie / Wilhelm von Lütgert. – Gütersloh: Bertelsmann, 1916. – XI, 270 s.
75. Mackey J. The Christian Experience of God as Trinity / James P. Mackey. – London: SCM Press, 1983. – VIII, 310 p.
76. Mana K. Théologie africaine pour temps de crise / Kä Mana. – Paris: Karthala, 1993. – 205 p.
77. Marshall I. Luke: historian and theologian / I. Howard Marshall. – Exeter: Paternoster P., 1970. – 238 p.
78. McLeod D. The Christology of Wolfhart Pannenberg / Donald McLeod // Themelios. An International Journal for Pastors and Students of Theological and Religious Studies. – 2000. – Volume 25, Issue 2. – P. 19–41.
79. Melnyk M. Prawosławna antropologia soteriologiczna / Marek Melnyk / W kręgu sacrum i pogranicza [red. E. Matuszczyk, M. Krzywosz]. – Białystok, 2004. – S. 157–178.
80. Melnyk M. Zarys wybranych zagadnień soteriologii prawosławnej / Marek Melnyk // Studia Warmińskie. – 2000. – Volume 37, Issue 2. – S. 495–522.

81. Mopsueste T. Homélie catéchétiques / Théodore Mopsueste. – Paris: Migne, 1996. – 332 p.
82. Mopsueste T. Katechetische Homilien. Teil I. Übersetzt und eingeleitet von Peter Bruns / Théodore Mopsueste // Fontes Christiani. Band 17/1. – Freiburg: Herder, 1994. – XXXIII, 238 s.
83. Mortley R. La connaissance religieuse et herméneutique chez Clément d'Alexandrie / Raoul Mortley. – Leiden: Brill, 1973. – 255 p.
84. Mugambi J. From Liberation to Reconstruction: African Christian Theology After the Cold War / J. N. Kanyua Mugambi. – Nairobi: East African Educational Publishers, 1995. – XV, 258 p.
85. Neander A. Genetische Entwicklung der vornehmsten gnostischen Systeme / Johann August W. Neander. – Berlin: F. Dümmler, 1818. – VIII, 421s.
86. Nestoriana. Die Fragmente des Nestorius / Gesammelt, untersucht und herausgeben von F. Loofs. – Halle: Max Niemeyer, 1905. – 428 s.
87. Nestorius. The Bazaar of Heracleides / G. R. Driver and L. Hodgson. – Oxford, Clarendon Press, 1925. – XXXV, 425 p.
88. Neymeyr U. Die christlichen Lehrer im zweiten Jahrhundert: ihre Lehrtätigkeit, ihr Selbstverständnis und ihre Geschichte: Ihre Lehrtaetigkeit, Ihre Geschichte / Ulrich Neymeyr. – Leiden: Brill, 1989. – 279 s.
89. Norris R. Manhood and Chris: a study in the Christology of Theodore of Mopsuestia / Richard A. Norris. – Oxford: Clarendon Press, 1963. – XV, 274 p.
90. Nyamiti C. Christ as our ancestor: christology from an African perspective / Charles Nyamiti. – Gweru: Mambo Press, 1984. – 151 p.
91. Pęcherzewski W. Wywiad z ks. Prof. Cz. Bartnikiem pod tytułem Personalizm uniwersalistyczny – nowy kierunek naukowy / Wojciech Pęcherzewski // Bartnik Cz. St. Osoba i historia: Szkice z filozofii historii. – Lublin: Standruk, 2001. – S. 27–33.
92. Pflleiderer O. The Development of Theology in Germany Since Kant, and its Progress in Great Britain Since 1825 / Otto Pflleiderer. – London: Swan Sonnenschein & Co.; New York: Macmillan & Co., 1890. – 403 p.
93. Pollard T. Johannine Christology and the Early Church / Thomas Evan Pollard. – Cambridge: Cambridge University Press, 1970. – XII, 359 p.
94. Quasten J. Patrology. Volume III: The Golden age of Greek patristic literature, from the Council of Nicaea to the Council of Chalcedon / Johannes Quasten. – Utrecht; Antwerp: Spectrum Publishers, 1986. – XXIV, 605 p.
95. Rabczyński P. Nowa ewangelizacja "ludów pochrześcijańskich": Evangelisation of the "Post-Christian Societies" / Paweł Rabczyński // Nurt SVD. – 2016. – Volume 50, Issue 2. – S. 263–280.
96. Radford L. Three Teachers of Alexandria: Theognostus, Pierius and Peter. A Study in the Early History of Origenism / Lewis Radford. – Cambridge: University Press, 1908. – 90 p.
97. Reijnen A. Tillich's Christology / Anne Marie Reijnen // Cambridge companion to Paul Tillich: edited by Russell Re Manning. – Cambridge: Cambridge University Press 2009. – P. 56–73.

98. Reuss J. Johannes-Kommentare aus der griechischen Kirche, aus Katenenhandschriften gesammelt und herausgegeben / Joseph Reuss. – Berlin: Akademie-Verlag, 1966. – XXXV, 494 s.
99. Richard M. Opera Minora / Marcel Richard. – Turnhout: Brepols & Leuven: University Press, 1976. – Volume I. – P. 99–116.
100. Ricken F. Zur Rezeption der platonischen Ontologie bei Eusebios von Kaisareia, Areios und Athanasios / Friedo Ricken // Theologie und Philosophie. – 1978. – Volume 53, Issue 3. – P. 321–351.
101. Rolnick A. Person, Grace and God / Philip A. Rolnick. – USA: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 2007. – 280 p.
102. Runia K. The present-day Christological debate / Klaas Runia. – Leicester: Inter-Varsity Press, 1984. – 120 p.
103. Schäfer R. Ritschl. Grundlinien eines fast verschollenen dogmatischen Systems / Rolf Schäfer. – Tübingen: Mohr, 1968. – VIII, 225 s.
104. Schaff P. The Creeds Of Christendom, with a History and Critical Notes. Volume II: The Greek and Latin creeds, with translations / Philip Schaff. – New York, London: Harper & bros, 1919. – 634 p.
105. Schleiermacher F. Der christliche Glaube / Friedrich Daniel Ernst Schleiermacher. – Berlin, New York: de Gruyter, 1984. – 363 s.
106. Schmid J. Meinertz Max: Theologie des Neuen Testaments / J. Schmid // Münchener Theologische Zeitschrift. – 1951. – Band 2, № 4. – S. 436–439.
107. Scholem G. Jaldabaoth Reconsidered / Gershom Scholem // Mélanges d'Histoire des Religions offerts à Henri-Charles Puech. – Paris, 1974. – P. 405–421.
108. Schweizer E. Lordship and Discipleship / Eduard Schweizer. – London: S.C.M. Press, 1960. – 136 p.
109. Sellers R. Two Ancient Christologies: A Study in the Christological Thought of the Schools of Alexandria and Antioch in the Early History of Christian Doctrine / Robert Victor Sellers. – London: Society for Promoting Christian Knowledge, 1940. – 264 p.
110. Smalley S. The Johannine Son of Man Sayings / Stephen S. Smalley // New Testament Studies. – 1969. – Volume 15. Issue 3. – P. 278–301.
111. Smith H. The World's Religions: Our Great Wisdom Traditions / Huston Smith. – New York: Harper San Francisco, 1991. – 399 p.
112. Schenke H.-M. Das Evangelium nach Philippus: Ein Evangelium der Valentinianer aus dem Funde von Nag-Hammadi / Hans-Martin Schenke // Theologische Literaturzeitung. – 1959. – Volume 84. – P. 1–16.
113. Sochaniewicz K. Materiały Sarniccy i zbyr w Mokrem Lipiu / Kazimierz Sochaniewicz // Reformacja w Polsce. T.2. – Warszawa, 1924. – 361 s.
114. Sokolovsky O. A Genesis of Christological Beliefs the Antenicene Period / Oleg Sokolovsky // Topical problems of modern science – Warszawa. – 2017. – Vol. 3. – S. 14–19.
115. Sokolovsky O. Doctrines of Apollinarism and Nestorianism about the Divine of Humanity of Jesus Christ in the Context of Christology / Oleg Sokolovsky // European philosophical and historical discourse. – Praha. – 2017. – Volume 3. Issue 4. – S. 106–113.
116. Stanley D. Christ's Resurrection in Pauline Soteriology / David Michael Stanley. – Romae: Pontificio Istituto Biblico, 1976. – 342 p.

117. Stinton D. Jesus of Africa: Voices of Contemporary African Christology / Diane B. Stinton. – Maryknoll, NY: Orbis Books, 2004. – IV, 303 p.
118. Strecker G. Der Weg der Gerechtigkeit: Untersuchung zur Theologie des Matthäus // Georg Strecker. – Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1962. – 267 s.
119. Taylor V. The Names of Jesus / Vincent Taylor. – London: Macmillan, 1953. – 182 p.
120. The catechism explained: an exhaustive exposition of the Christian religion, with special reference to the present state of society and the spirit of the age / Francis Spirago, Richard F. Clarke. – New York, Cincinnati: Benziger brothers, 1899. – 744 p.
121. Thunberg L. Microcosm and Mediator. The Theological Anthropology of Maximus the Confessor / Lars Thunberg. – København: Munksgaard, 1965. – XXII, 500 p.
122. Thüsing W. Laßt uns hinzutreten (Hebr 10:22): Zur Frage nach dem Sinn der Kulttheologie im Hebräerbrief / Wilhelm Thüsing // Biblische Zeitschrift. – 1965. – № 9. – S. 1–17.
123. Tillich P. A History of Christian Thought: From Its Judaic and Hellenistic Origins to Existentialism / Paul Tillich; edited by Carl E. Braaten. – New York: Simon and Schuster, 1972. – 550 p.
124. Tillich P. Systematic theology. Volume II: Existence and the Christ / Paul Tillich. – Chicago: University of Chicago Press, 1957. – 187 p.
125. Tuckett C. The Messianic secret / Christopher Tuckett. – Philadelphia: Fortress Press; London: SPCK, 1983. – XI, 148 p.
126. Turowski R. Zadziwiające zbliżenia: Pierre Teilhard de Chardin a myśl prawosławna teologiczno-filozoficzna wg Jerzego Klingera / Roman Turowski // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка: наук. журн. – Вип. 5 (71) / [голов. ред. П. Ю. Саух; відп. ред. Н. А. Сейко; відп. секр. Н. П. Щербакова]. – 2013. – С. 3–9.
127. Ukachukwu C. Intercultural hermeneutics in Africa: methods and approaches / Ukachukwu Chris Manus. – Nairobi: Acton Publishers, 2003. – XII, 225 p.
128. Voss G. Die Christologie der lukanischen Schriften in Grundzügen / Gerhard Voss. – Paris: Desclée de Brouwer, 1965. – 219 s.
129. Wachege P. Jesus Christ our muthamaki (ideal elder): an African christological study based on the Agikuyu understanding of elder / Patrick N. Wachege. – Nairobi: Phoenix Publishers, 1992. – 271 p.
130. Waite C. History of the Christian Religion to the Year Two-Hundred / Charles Burlingame Waite. – Chicago: C. V. Waite & Co., 1900. – 519 p.
131. Wallace D. Biblical Theology: Past and Future / D. H. Wallace // Theologische Zeitschrift. – 1963. – Jahrgang 19, Heft 6. – P. 88–105.
132. Wikenhauser A. Das Evangelium nach Johannes übersetzt und erklärt. Regensburger Neues Testament / Alfred Wikenhauser. – Regensburg: Pustet, 1957. – 359 s.
133. Wilckens U. Die Missionsreden der Apostelgeschichte. Form- und traditionsgeschichtliche Untersuchungen / Ulrich Wilckens. – Hardcover: Neukirchener Verlag, 1961. – 238 s.
134. Wiles M. Archetypal Heresy. Arianism through the Centuries / Maurice Wiles. – Oxford: Clarendon Press. 1996. – VII, 204 p.

135. Wilhelm P. Melanchthon and Bucer / Pauck Wilhelm. – Philadelphia: Westminster Press, 1969. – XX, 406 p.
136. Yerkes J. The Christology of Hegel / James Yerkes. – New York: State University of New York Press, 1983. – XIII, 288 p.
137. Абаза В. История Армении / В. А. Абаза. – Репринт. воспроизв. изд. 1888 г. – Ереван: Гркери ашхар, 1990. – 128 с.
138. Абеляр П. Диалог между Философом, Иудеем и Христианином / П. Абеляр // Вопросы философии. – М., 1995. – №3. – С.130–181.
139. Августин. О блаженной жизни // Августин. Творения: в 4 т. / С. И. Еремеев (сост. И подгот. текста к печати). – СПб.: Алтейя; К.: УЦИММ-Пресс, 1988. – Т.1. – С. 86–114.
140. Августин. О граде Божием // Августин. Творения: в 4 т. / С. И. Еремеев (сост. И подгот. текста к печати). – СПб.: Алтейя; К.: УЦИММ-Пресс, 1988. – Т.4. – С. 3 – 598.
141. Августин. Против академиков // Августин. Творения: в 4 т. / С. И. Еремеев (сост. И подгот. текста к печати). – СПб.: Алтейя; К.: УЦИММ-Пресс, 1988. – Т.1.– С. 114–183.
142. Аверинцев С. Эволюция философской мысли / С. С. Аверинцев // Культура Византии: IV – перв. полов. VII в. / АН СССР. Институт Всеобщей Истории.; ред. З. В. Удальцова. – М.: Наука, 1984. – С.42–77.
143. Александр. Православный катехизис / Александр (Семенов-Тянь-Шанский, епископ). – Москва: Московская патриархия, 1990. – 128 с.
144. Алексаян А. "Учение света" в Китае: аспекты изучения этапов инкультурации / А. Г. Алексаян // Труды "Русской Антропологической школы". – 2009. – № 6. – С. 444–458.
145. Амусин И. Кумранская община / И. Д. Амусин. – М.: Наука, 1983. – 328 с.
146. Андрей. Философские и теологические опыты / Андрей Диакон. – М.: Книга, 1991. – 256 с.
147. Ансельм Кентерберийский // Антология средневековой мысли: в 2 т. / ред., сост. С. С. Неретина, сост. Л. В. Бурлака. – Санкт-Петербург: РХГИ, 2001 – Т.1: Теология и философия европейского Средневековья. – 2001. – С. 190–249.
148. Ансельм Кентерберийский. Почему Бог стал человеком / Ансельм Кентерберийский // Искупление: материалы Второго междунарсими, христианских философов. СПб.: Высш. религ.-филос. шк., 1999. – С. 20–138.
149. Антология восточно-христианской богословской мысли. Ортодоксия и гетеродоксия: В 2-х т. Т. 1 / Под науч. ред. Г. И. Беневича и Д. С. Бирюкова; сост. Г. И. Беневич. – М., СПб.: "Никея"-РХГА, 2009. – 672 с.
150. Аполлинарий Лаодикийский. Подробное изложение веры / Аполлинарий Лаодикийский // Антология восточно-христианской богословской мысли. Ортодоксия и гетеродоксия : В 2-х т. Т. 1 / Под науч. ред. Г. И. Беневича и Д. С. Бирюкова; сост. Г. И. Беневич. – М., СПб.: "Никея"-РХГА, 2009. – С. 358–367.
151. Апостол с толкованием блаженного Феофилакта, Архиепископа Болгарского. – Москва: Ковчег, 2002. – 1088 с.

152. Апостольські мужі: збірка писань мужів апостольських у перекладі українською мовою викладачів та аспірантів Київської православної богословської академії / під ред. Святійшого Патріарха Київського і всієї Руси-України Філарета; [автор вступу та передмов до книг прот. Олександр Трофимлюк]. – К.: Видавничий відділ УПЦ Київського Патріархату, 2010. – 304 с.
153. Ареопagit Дионисий. О церковной иерархии. Послания / Дионисий Ареопagit / М. Г. Ермакова (подгот.). – С.-Пб.: Глагол, Университетская книга, 1997. – 188 с.
154. Алипий (Костальский-Бороздин), Исаяя (Белов). Догматическое богословие: Курс лекций / Архим. Алипий (Костальский-Бороздин), архим. Исаяя (Белов). – Свято-Троицкая Сергиева Лавра: Изд. Московской Патриархии, 2000. – 288 с.
155. Алексей (Ржаницын) О преблагословенной Деве Матери Господа нашего Иисуса Христа / Архимандрит Алексей (Ржаницын) // Всесвятая. Православное догматическое учение о почитании Божией Матери. М., 2001. – С. 22–23.
156. Афанасий Великий. Слово о воплощении Бога-Слова и о пришествии его к нам во плоти / Св. Афанасий Великий // Восточные отцы и учителя церкви IV века: Антология: в 3 т. – М.: МФГИ, 1998. – Т. 1. – 608 с.
157. Афанасий Великий. Творения: В 4 ч. / Афанасий Великий (архиепископ Александрийский). – Свято-Троицкая Сергиева Лавра, 1903. – Ч. 2. – 240 с.
158. Афанасий. Творения. Т. 3 / Афанасий Великий (святитель). – М.: Спасо-Преображенский Валаамский монастырь, 1994. – 524 с.
159. Бадью А. Концепт моделі. Вступ до матеріалістичної епістемології математики / А. Бадью; пер. з фр. А. Репа; [наук. ред. С. Шкільняк]. – К.: Ніка-Центр, 2009. – 232 с.
160. Баззард Э., Хантинг Ч. Учение о Троице. Самообман христианства / Э. Баззард, Ч. Хантинг; [пер. с англ.] – Ровно: Издатель А. Долбин, 2003. – 355 с.
161. Балагушкин Е. Аналитическая теория мистики и мистицизма / Е. Г. Балагушкин // Мистицизм: теория и история. – М.: ИФРАН, 2008. – 203 с.
162. Бальтазар Г. Истина симфонична / Х. У. фон Бальтазар; [пер. с нем. А. Ярина]. – Москва: Ин-т филос., теологии и истории св. Фомы, 2009. – 151 с.
163. Бальтазар Г. Богословие красоты / Г. У. Бальтазар; Под ред. Алексея Бодрова и Михаила Толстолуженко (Серия "Современное богословие"). – М.: Издательство ББИ, 2013. – VIII, 220 с.
164. Бальтазар Г. О простоте христиан / Г. У. Бальтазар // Символ: Журнал христианской культуры, основанный Славянской библиотекой в Париже. – М.: Ин-т философии, теологии и истории св. Фомы, 1993. – № 29. – С. 7–70.
165. Бальтазар Г. Пасхальная тайна. Богословие трех дней / Г. Балтазар; Пер. с нем. (Серия "Современное богословие") – М.: Библиейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2006. – 288 с.

166. Бальтазар Г. Теология истории / Г. У. Бальтазар. – М.: Институт философии, теологии и истории св. Фомы, 2006. – 136 с.
167. Бальтазар Г., Ратцингер Й., Шюрман Х. Принципы христианской этики / Г. У. фон Бальтазар, Й. Ратцингер (Бенедикт XVI), Х. Шюрман; пер. с нем. – М.: ББИ, 2007. – 83 с.
168. Барт К. Послание к Римлянам / К. Барт. Пер. с нем. (Серия "Современное богословие"). – М.: Библейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2005. – 580 с.
169. Барт К. Церковная догматика: [пер. с нем.]. Т. 1./ Карл Барт; [предисл. К. Р. Саирсингха]. – Москва: Библейско-богословский институт святого апостола Андрея, 2007. – XXII, 535 с.
170. Барт К. Очерк догматики: Лекции, прочитанные в Университете Бонна в летний семестр 1946 года / К. Барт; пер. с нем Ю. А. Кимелева; под ред. Д. М. Носова. – М.: Алетейя, 1997. – 271 с.
171. Барт К. Церковная догматика. Том II. Пер. с нем. Серия "Современное богословие" / Барт Карл. – М: Библейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2011. – 712 с.
172. Бахтинський Ф. Ассирійці (Айсори) у Києві / Ф. Бахтинський // Східний світ. – 1928. – № 6. – С. 213–235.
173. Бедуелл Г. История церкви: [пер. с фр.] / Г. Бедуелл. – Москва: Христиан. Россия, 1996. – 299 с.
174. Бенедикт XVI. Иисус из Назарета: [пер. с нем.] / Йозеф Ратцингер, папа Бенедикт XVI. – Санкт-Петербург: Азбука-классика, 2009. – 196 с.
175. Бенедикт XVI. Caritas in Veritate: энциклика о целостном человеческом развитии в любви и истине Верховного Понтифика Бенедикта XVI: епископам, пресвитерам и диаконам, монашествующим, верным Христу мирянам и всем людям доброй воли / Бенедикт XVI. – Москва: Изд-во Францисканцев, 2009. – 112 с.
176. Беркхов Л. История христианских доктрин / Л. Беркхов; [пер. с англ. М. С. Каретникова; богослов. ред. К. Пеннер]. – Санкт-Петербург: Библия для всех, 2000. – 317 с.
177. Беркхоф Л. История христианских доктрин / Л. Беркхоф. – Мичиган, 1949 – 205 с.
178. Бернард Клервоский // Антология средневековой мысли: в 2 т. / ред., сост. С. С. Неретина, сост. Л. В. Бурлака. – Санкт-Петербург: РХГИ, 2001 – Т.1: Теология и философия европейского Средневековья. – 2001. – С. 427–476.
179. Благовістя Господа нашого Ісуса Христа. Четвероевангеліє (коментарі) / Київська православна богословська академія Української Православної Церкви Київського Патріархату; прот. Олег Маланяк. – К.: Видавничий відділ УПЦ Київського Патріархату, 2013. – 579 с.
180. Богачевська І. В. Постмодерністські наративні концепції та сучасна протестантська біблійна герменевтика / І. В. Богачевська // Вісник КНУ імені Тараса Шевченка: Філософія. Політологія. – К., 2006. – Вип. 76-79. – С. 13–15.
181. Богачевська І. Християнська наративна традиція: методологія філософсько-релігієзнавчого дослідження: монографія / Ірина Богачевська. – Київ: Світ Знань, 2005. – 235 с.

182. Богомазов В. Нравственность и латиноамериканская "теология освобождения" в контексте глобализации / В. М. Богомазов // Евразия: духовные традиции народов. – 2012. – № 3. – С. 68–79.
183. Богослов Григорий. Слово 27. Против евномиан и о богословии первое, или предварительное / Богослов Григорий (архиепископ Константинопольский) // Творения: в 2-х т. – СПб.: П. П. Сойкина, 1912. – Т.1. – С. 385–391.
184. Богослов Григорий. Творения: В 6 ч. / Григорий Богослов (архиепископ Константинопольский). – М., 1889. – Ч.2. – С. 10–64.
185. Богослов Григорий. Творения: в 2-х т. / Богослов Григорий. – М.: Сибирская Благовонница, 2007 – Т.2: Стихотворения. Письма. Завещание. – 943 с.
186. Бозовитис С. Антихаалкидониты. Великое искушение / Ставрос Н. Бозовитис // Давыденков О. иерей. Велия благочестия тайна: Бог явился во плоти / О. Давыденков. – М.: ПСТБИ, 2002. – С. 156–173.
187. Болотов В. Лекции по истории Древней Церкви. Том 2 / В. В. Болотов. – Санкт-Петербург: Аксион эстин, 2006. – 475 с.
188. Болотов В. Собрание церковно-исторических трудов / В. В. Болотов. Т. 2: Лекции по истории древней церкви. Введение в церковную историю // Под ред. А. В. Храпова, прим. А. И. Бриллиантова, А. И. Сидорова. – М.: Мартис, 2000. – XIV, 306 с.
189. Болотов В. Троякое понимание учения Оригена о Святой Троице / В. В. Болотов // Христианское чтение. – 1880. – Т. 1. – С. 68–76.
190. Болотов В. История Церкви в период Вселенских Соборов: история богословской мысли / В. В. Болотов; [сост. Д. В. Шатов, В. В. Шатохин]. – Москва: Поколение, 2007. – 716 с.
191. Болотов В. Лекции по истории древней церкви (в 4-х т.). Т. II: История церкви в период Константина В. / В. В. Болотов; Под ред. Бриллиантова А. – Посмертное издание. – СПб.: Тип. М. Меркушева, 1910. – 474 с.
192. Болотов В. Лекции по истории Древней Церкви / В. В. Болотов. – Петроград: 3-я Государственная типография, 1918 – Кн.4: История Церкви в период Вселенских Соборов. Ч.3: История богословской мысли. – 600 с.
193. Болотов В. Учение Оригена о Святой Троице / В. В. Болотов // Собрание церковно-исторических трудов: Т. – М.: Мартис, 1999. – 600 с.
194. Болотов В. Лекции по истории древней церкви / В. В. Болотов; Под ред. А. Бриллиантова. – [Репринт. изд.]. – М.: Изд. Спасо-Преображенского Валаамского монастыря, 1994 – (Церковно-историческая библиотека: ЦИБ). Т.4: История церкви в период вселенских соборов: 3. История богословской мысли. – 1994. – XV, 599, XIX с.
195. Болотов В. Собрание церковно-исторических трудов: в 8 т. / В. В. Болотов. Т. 1: Учение Оригена о Св. Троице / вступ. ст. А. И. Сидоров. – М.: Мартис, 1999. – XL, 583 с.
196. Бородин О. Церковно-политическая борьба в Византии в середине VII в. и "дело" римского папы Мартина I / О. Р. Бородин // Византийский временник. – 1991. – Т. 52. – С. 47–56.

197. Браун Р. Введение в Новый Завет: [В 2 т.]. Т. 1 / Р. Э. Браун. – М.: Библийско-Богословский институт св. апостола Андрея, 2007. – 450 с.
198. Бриллиантов А. К вопросу о философии Эригены. К истории арианского спора. Происхождение монофизитства: труды по истории древней Церкви / А. И. Бриллиантов. – СПб.: Издательство Олега Абышко, 2006. – 384 с.
199. Бриллиантов А. Лекции по истории древней Церкви: научное издание / А. И. Бриллиантов; вступ. ст. и науч. ред. А. Ю. Братухина. – СПб.: Издательство Олега Абышко, 2007. – 480 с.
200. Бродель Ф. Грамматика цивилизаций / Ф. Бродель; пер. с фр. Б. А. Ситникова; предисл. М. Эмара. – Москва: Весь Мир, 2008. – 552 с.
201. Бубер М. Место хасидизма в истории религии / М. Бубер; [пер. под ред. П. С. Гуревича] // Хасидские предания. Первые наставники. – М.: Республика, 1997. – 335 с.
202. Будрин Е. Антитринитарии шестнадцатого века: В 3 ч. / Е. Будрина. Ч.1: Михаил Сервет и его время. – Казань: Типо-лит. Импер. ун-та, 1878. – 396 с.
203. Булгаков С. Агнец Божий: О богочеловечестве. Т. 1 / прот. Сергей Булгаков. – Париж: YMCA-Press, 1933. – 468 с.
204. Булгаков С. Догмат и догматика / С. Булгаков // Живое предание. Православие в современности. – М., 1997. – С. 8–25.
205. Булгаков С. Православие: Праздники и посты. Богослужение. Требы. Расколы, ереси, секты. Противне христианству и православию учение. Западные христианские вероисповедания. Соборы Восточной, Русской и Западной Церквей / С. Н. Булгаков: Авт. предисл. и коммент. А. В. Буганов. – М.: Современник, 1994. – 575 с.
206. Булгаков С. Свет невечерний: созерцания и умозрения / С. Н. Булгаков. – М.: АСТ; Харьков: ФОЛИО, 2001. – 672 с.
207. Булгаков С. Православие: Очерки учения православной церкви / С. Н. Булгаков; [Вступ. сл. А. Зандера]. – Париж: YMCA-Press, 1965. – 403 с.
208. Бультман Р. Избранное: Вера и понимание. Т. 1-2. / Р. Бультман; Отв. ред. и сост. С. В. Лезов; Пер. с нем. К. В. Бандуровский и др. – М.: РОССПЭН (Книга света), 2004. – 752 с.
209. Буфеев К. Православное вероучение и теория эволюции: в защиту святоотеческого учения о сотворении мира, жизни и человека / свящ. Буфеев К. – СПб.: Общество Святителя Василия Великого, 2003. – 495 с.
210. Бэрд Ч. Реформация XVI века в ее отношении к новому мышлению и знанию / Ч. Бэрд; Пер. с англ. Е. А. Звягинцев, Ред. и посл. Н. И. Кареев. – СПб.: Типография Гершуна, 1897. – 362 с.
211. Валько В. Первісне християнство / В. Валько. – Львів: "Місіонер", 1997. – 175 с.
212. Вебер М. Протестантская этика и дух капитализма / М. Вебер // Избранные произведения: Пер. с нем. / Сост., общ. ред. и послесл. Ю. Н. Давыдова; предисл. П. П. Гайденко. – М.: Прогресс, 1990. – С. 44–272.
213. Величко А. История Византийских императоров. От Юстина до Феодосия III. Том 2 / А. Величко. – М.: Вече, 2015. – 479 с.

214. Вермеш Г. Христианство: как все начиналось / Геза Вермеш; [пер. с англ. Г. Г. Ястребова]. – М.: Эксмо, 2014. – 384 с.
215. Вергелес К. Антропологічні виміри православ'я: методологія дослідження сутності та смисли: монографія / К. М. Вергелес. – Київ: КНУ ім. Т. Шевченка, 2017. – 300 с.
216. Верховской С. Бог и человек: учение о Боге и богопознании в свете православия / С. С. Верховской. – Печ. по изд.: Нью-Йорк, Изд-во им. Чехова, 1956. – М.: Православный Свято-Тихоновский гуманитарный университет, 2004. – 464 с.
217. Вітер Д. Неомарксистські ідеї в сучасній християнській теології / Д. Вітер // Колегія. Парадигми теології, філософії релігії і релігієзнавства. – 2011. – № 7 (20). – С. 9–24.
218. Владимир (Благодарумов). Св. Афанасий Александрийский. Его жизнь, учено-литературная и полемико-догматическая деятельность / Иеромонах Владимир (Благодарумов). – Кишинев: Типография и литография Ф. В. Грузинцева, 1895. – 414 с.
219. Водопівець І. Еклезеологія. Церква Христова / І. Водопівець. [перек. з італ. М. Димид]. Рим-Львів. – Монастир Монахів Студійського Уставу. – Львів: Свідчадо, 1994. – 288 с.
220. Воронов А. Догматическое богословие / Прот. Ливерий Воронов. – М.: Благовест, 1999. – 167 с.
221. Ворохобов А. Сотериологическая значимость Иисуса Христа в качестве самооткровения Бога (Карл Барт) и экзистенциального обращения Абсолюта (Рудольф Бультманн) / А. В. Ворохобов // Труды Нижегородской Духовной Семинарии: Сборник работ преподавателей и студентов. – 2009. – Выпуск 7. – С. 7–33.
222. Восточные отцы и учителя церкви V века: антология / сост., биогр. и библиогр. ст. иером. Иларион. – М.: Издательство МФТИ, 2000. – 416 с.
223. Всемирная история: В 24 т. Возрождение и Реформация Европы. – Мн.: Литература, 1998. – Т.10. – 480 с.
224. Выжанов И. "Теология освобождения" в Римско-католической церкви / диак. И. Выжанов // Церковь и время: научно-богословский и церковно-общественный журнал: Отдел внешних церковных связей Московского Патриархата. – 2003. – № 2 (23). – С. 5–79.
225. Гайденко П. Владимир Соловьев и философия Серебряного века: [монография] / П. П. Гайденко. – Москва: Прогресс-Традиция, 2001. – 468 с.
226. Гараджа В. Кризис современного протестантизма и поиски "новой теологии" / В. И. Гараджа. – М.: Знание, 1973. – 64 с.
227. Гарнак А. История догматов / А. Гарнак // Общая история европейской культуры / под ред. И. М. Гревса, Ф. Ф. Зелинского, Н. И. Кареева [и др.]. – СПб.: Издание Брокгауз-Ефрон, 1908. Т. 6: Раннее христианство, отдел 2. – 1911. – С. 219–467.
228. Гарнак А. Раннее христианство / А. Гарнак: в 2 т. – Т. 2. – М.: Изд-во АСТ: Фолио, 2001. – 510 с.
229. Гарнак А. Сущность христианства / А. Гарнак. – М.: Intrada, 2001. – 190 с.

230. Гарнак А. История догматов / Адольф Гарнак // Раннее христианство: В 2-х т. – М. : АСТ; Харьков: Фолио, 2001. – Т.2. – С. 87–508.
231. Гарнак А. История догматов / Адольф Гарнак // Общая история европейской культуры; Под ред. И. Гревса, В. Зелинского, Н. Кареева и М. Ростовцева. – СПб.: Изд. Блокгауз-Эфрон, 1914. – 467 с.
232. Гарнак А. Миссионерская проповедь и распространение христианства в первые три века / Гарнак А., Науч. изд. – СПб.: Изд-во Олега Абышко, 2007. – 381 с.
233. Гартфельд Г. "Жизнь Иисуса". Давид Фридрих Штраус / Г. Гартфельд // Немецкое богословие Нового времени. – М: Московская богословская семинария евангельских христиан-баптистов, 2005. – С. 74–76.
234. Гартфельд Г. Адольф фон Гарнак. Кто доверяет Богу, тот не может печалиться / Г. Гартфельд // Немецкое богословие Нового времени. – М: Московская богословская семинария евангельских христиан-баптистов, 2005. – С. 166–170.
235. Гартфельд Г. Вольфхарт Панненберг. Воскресение Христа является историческим событием / Г. Гартфельд // Немецкое богословие Нового времени. – М: Московская богословская семинария евангельских христиан-баптистов, 2005. – С. 247–260.
236. Гартфельд Г. Демифологизация Библии. Рудольф Бультман / Г. Гартфельд // Немецкое богословие Нового времени. – М: Московская богословская семинария евангельских христиан-баптистов, 2005. – С. 208–215.
237. Гартфельд Г. Либерализм в теологии Альбрехта Ритчля и изучение христианской религии / Г. Гартфельд // Немецкое богословие Нового времени. – М: Московская богословская семинария евангельских христиан-баптистов, 2005. – С. 49–56.
238. Гартфельд Г. Учение о кайросе и теология культуры Пауля Тиллиха / Г. Гартфельд // Немецкое богословие Нового времени. – М: Московская богословская семинария евангельских христиан-баптистов, 2005. – С. 171–182.
239. Гартфельд Г. Шлейермахер – основоположник нового богословия / Г. Гартфельд // Немецкое богословие Нового времени. – М: Московская богословская семинария евангельских христиан-баптистов, 2005. – С. 16–34.
240. Гартфельд Г. Юрген Мольтман. Богословская парадигма в центре внимания / Г. Гартфельд // Немецкое богословие Нового времени. – М: Московская богословская семинария евангельских христиан-баптистов, 2005. – С. 239–242.
241. Гаюк И. Армянская Церковь как уникальный феномен христианского мира / Ирина Яковлевна Гаюк. – Львов: Издательство Львовского музея истории религии "Логос", 2005. – 228 с.
242. Гегель Г. Народная религия с христианство / Г. В. Ф. Гегель // Работы разных лет: в 2 т. / сост. общ. ред. и вступ. статья А. В. Гулыги. – М.: Мысль, 1972. – Т. 1. – 668 с.
243. Гегель Г. Позитивность христианской религии / Г. В. Ф. Гегель // Работы разных лет: в 2 т. / сост. общ. ред. и вступ. статья А. В. Гулыги. – М.: Мысль, 1972. – Т. 1. – 668 с.

244. Гегель Г. Философия религии: в 2 т. / Г. В. Ф. Гегель; отв. ред. А. В. Гулыга; пер. с нем. М. И. Левиной. – М.: Мысль, 1975. – Т. 1. – 562 с.
245. Гегель Г. Энциклопедия философских наук. Т. 3 / Г. В. Ф. Гегель; отв. ред. Е. П. Ситковский; ред. коллегия: Б. М. Кедров и др. – М.: Мысль, 1977. – 471 с.
246. Геник Л. Історія християнства: Католицизм. У 2-х т. Т. 1: Основні ідеї християнства / Л. Я. Геник. – Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Вид. 2-е доп. – Івано-Франківськ: Тіповіт, 2012. – 576 с.
247. Гильдебранд Д. Новая Вавилонская башня: избранные философские работы / Д. Гильдебранд; пер. с нем. А. И. Смирнова. – СПб.: Алетейя, 1998. – 313 с.
248. Глобальный эволюционизм: (Филос. анализ): [Сборник] / Рос. акад. наук. Ин-т философии; [Отв. ред.: Фесенкова Л. В.]. – Москва: ИФРАН, 1994. – 149 с.
249. Глубоковский Н. Блаженный Феодорит, епископ Киррский. Его жизнь и литературная деятельность: церковно-историческое исследование. Т. 1 / Н. Глубоковский. – М.: [б. и.], Университетская типография, 1890. – 879 с.
250. Гнедич П. Русская Богословская литература о догмате искупления в период с 1893 по 1944 гг. / прот. П. В. Гнедич // ЖПМ. – М., 1962. – № 8. – С. 68–72.
251. Говорун С. Единый сложный Христос / С. Н. Говорун // Богословский вестник. Ред.: архиеп. Верейский Евгений, В. А. Шленов. – Сергиев Посад: Московская Духовная Академия и Семинария, 2004. – № 4. – С. 150 – 176.
252. Говорун С. К истории термина βυσιωστικόν "воипостасное" / С. Н. Говорун // Леонтий Византийский: сб. исслед. / [ред. А. Р. Фокин]. – М.: Центр библейск.-патрол. исслед.: Имперіум Пресс, 2006. – С. 655–671.
253. Говорун С. Многообразие форм монофелитства в византийском богословии / С. Н. Говорун // Ежегодная богословская конференция ПСТГУ 2005 г.: Материалы. – М., 2005. – Том I. – С. 117–122.
254. Головащенко С. Історія християнства: Курс лекцій / С. Головащенко. – К.: Либідь, 1999. – 352 с.
255. Гопченко П. Критика религиозных концепций о «конце мира». Социальные истоки и идейная сущность христианской есхатологии / П. Г. Гопченко. – Киев-Одесса: Вища школа, 1979. – 192 с.
256. Горгота Л. Культ Серця Христового у посланнях митрополита Андрея / Лука Горгота // Християнський голос. Українська церковна газета. – 2016. – №11. – С. 1–2.
257. Гренц С. Богословие и богословы XX века: учебник / С. Гренц, Р. Олсон; пер. с англ. О. Розенберг. – Черкассы: [б. и.], 2011. – 520 с.
258. Грильмайер А. Христос в христианском Предании / А. Грильмайер // Леонтий Византийский: сб. исслед. / [ред. А. Р. Фокин]. – М.: Центр библейск.-патрол. исслед.: Имперіум Пресс, 2006. – С. 459–553.
259. Грудем У. Систематическое богословие: введение в библейское учение: пер. с англ. / Уэйн Грудем. – 2-е изд. – Санкт-Петербург: Мирт, 2010. – 1453 с.

260. Гуардини Р. Господь / Р. Гуардини. – Брюссель: Жизнь с Богом, 1995. – 816 с.
261. Гулыга А. Философия религии Гегеля. Т. 1 / А. В. Гулыга // Гегель Г. В. Ф. Философия религии: в 2 т. / отв. ред. А. В. Гулыга; пер с нем. М. И. Левиной. – М.: Мысль, 1975. – С. 5–31.
262. Гурьев П. Феодор, епископ Мопсуестийский / П. Гурьев. – М.: Л. и А. Снегиревых, 1890. – 356 с.
263. Гус Ян. Лютер Мартин. Кальвин Жан. Лойола. Торквемада: Биографические очерки. – М.: Республика, 1995. – 384 с.
264. Гусев Д. Чтение по патрологии. Вып. 1: Введение в Патрологию и век Мужей апостольских / Д. Гусев. – Казань, 1895. – 278 с.
265. Гусев Д. Ересь антитринитариев третьего века / Д. Гусев. – Казань: Типо-лит. Импер. ун-та, 1872. – 11, 251 с.
266. Гучинская Н. Мистическое богословие Майстера Экхарта / Н. О. Гучинская // Начало. Журнал института богословия и философии. – СПб., 2001. – №11. – С. 132–147.
267. Давыденков О. Велия благочестия тайна: Бог явился во плоти / Иер. О. Давыденков. – М.: Православный Свято-Тихоновский Богословский институт, 2002. – 184 с.
268. Давыденков О. Догматическое богословие: курс лекций. Ч. III / Иерей Олег Давыденков. – М., 1997. – 292 с.
269. Давыденков О. Догматическое Богословие: курс лекций. Ч. 1 и 2 / Олег Давыденков. – Москва: ПСТГУ, 1997. – 159 с.
270. Давыденков О. Из истории сирийского монофизитства: Исторические предпосылки распространения монофизитства в Сирии / Олег Давыденков // Богословский сборник, 1999. – № 3. – С. 24–41.
271. Давыденков О. Традиционная христология нехалкидонитов с точки зрения святых отцов и Вселенских Соборов Православной Церкви: научное издание / О. Давыденков; Предисл. В. Асмус. – М.: Православный Свято-Тихоновский гуманитарный университет, 1998. – 207 с.
272. Давыденков О. Христологическая система Севира Антиохийского: догматический анализ / О. Давыденков. – М.: Изд-во ПСТГУ, 2007. – 328 с.
273. Давыденков О. Юлиан Галикарнасский / О. Давыденков // Богословский сборник. – Вып. 9. – М.: ПСТБИ, 2002. – С. 47–58.
274. Давыдов И. Христология // Религиоведение: Энциклопедический словарь / Под ред. А. П. Забияко, А. Н. Красикова, Е. С. Элбакян. – М.: Академический проект, 2006. – 1256 с. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://religa.narod.ru/zabijako/c10.htm>
275. Дамаскин Иоанн. Точное изложение православной веры / Преподобный Иоанн Дамаскин. – М., 1998. – 462 с.
276. Дамаскин Иоанн. Точное изложение православной веры. Кн. II. Вопросы к Фалассию / Преподобный Иоанн Дамаскин: [Пер. А. А. Бронзова и Д. Е. Афиногенова]. – М. 1992. – 446 с.
277. Данканич А. Пауль Тиллих и Карл Барт: переосмысление теизма / А. С. Данканич // Філософія і політологія в контексті сучасної культури. – 2016. – Вип. 1. – С. 58–66.

278. Данканіч А. "Ісус історії" та "Христос віри" в теології Пауля Тілліха / А. Данканіч // Гілея: науковий вісник. – 2013. – № 77. – С. 222–225.
279. Данн Дж. Единство и многообразие в Новом Завете: исслед. природы первонач. христианства / Джеймс Д. Данн; [пер. с англ. Н. Балашов, Г. Ястребов]. – М.: Библ. богосл. инст. св. апостола Андрея, 1997. – 526 с.
280. Даулинг М. Христология Леонтия Византийского / М. Даулинг / Леонтий Византийский: сб. исслед. / [ред. А. Р. Фокин]. – М.: Центр библейск.-патрол. исслед.: Имперіум Пресс, 2006. – С. 554–631.
281. Дворецкий И. Древнегреческо-русский словарь / И. Х. Дворецкий; под ред. чл.-кор. акад. наук СССР проф. С. И. Соболевського. – М.: Государственное издательство иностранных и национальных словарей, 1958. – Т. 2. – 1905 с.
282. Дворкин А. Очерки по истории Вселенской Православной Церкви / А. Дворкин. – Нижний Новгород: Христианская библиотека, 2005. – 925 с.
283. Декрет "Lamentabil" священной канцелярии / Христианское вероучение: Догматические тексты учительства церкви III–XX вв.; [отв. ред. о. Пьер Дюмулен; пер. с фр. Н. Соколовой, Ю. Куркиной]. – Санкт-Петербург: Издательство св. Петра, 2002. – С. 207–208.
284. Декрет для яковитов / Христианское вероучение: Догматические тексты учительства церкви III–XX вв.; [отв. ред. о. Пьер Дюмулен; пер. с фр. Н. Соколовой, Ю. Куркиной]. – Санкт-Петербург: Издательство св. Петра, 2002. – С. 206–207.
285. Декрет о Восточных Католических Церквах (Orientalium Ecclesiarum) / Документы II Ватиканского Собора. – М.: "Паолине", 2004. – С. 156–169.
286. Декрет о миссионерской деятельности Церкви (Ad gentes divinitus) / Документы II Ватиканского Собора. – М.: "Паолине", 2004. – С. 352–404.
287. Декрет о служении и жизни священников (Presbyterorum ordinis) / Документы II Ватиканского Собора. – М.: "Паолине", 2004. – С. 405–446.
288. Декрет об оправдании / Христианское вероучение: Догматические тексты учительства церкви III–XX вв.; [отв. ред. о. Пьер Дюмулен; пер. с фр. Н. Соколовой, Ю. Куркиной]. – Санкт-Петербург: Издательство св. Петра, 2002. – С. 345–360.
289. Декрет священной канцелярии / Христианское вероучение: Догматические тексты учительства церкви III–XX вв.; [отв. ред. о. Пьер Дюмулен; пер. с фр. Н. Соколовой, Ю. Куркиной]. – Санкт-Петербург: Издательство св. Петра, 2002. – С. 208.
290. Денисов Е. Монофизитство. Ересь или схизма? / Е. Ю. Денисов // Восток. – 1994. – № 5. – С. 93–108.
291. Деяние Вселенских соборов (в 7-ми т.). Том первый / изд. в рус. переводе при Казанской Духовной Академии. – изд. 3-е. – Казань: Центральная Типография, 1910. – 402, II с.
292. Деяния вселенских соборов в 4-х томах. Том 3. Издание 5-е исправленное. Санкт – Петербург, Воскресение. 1996. – 645с.

293. Деяния вселенских соборов, изданные в русском переводе при Казанской духовной академии: [в 7 т.]. – Казань: в типографии Губернского правления, 1908. Т. 3. – 283 с.
294. Деяния вселенских соборов, изданные в русском переводе при Казанской духовной академии: [в 7 т.]. – Казань: в типографии Губернского правления, 1892. Т. 2. – 195 с.
295. Деяния вселенских соборов, изданные в русском переводе при Казанской духовной академии: [в 7 т.]. – Казань: в типографии Губернского правления, 1908. Т. 4. – 283 с.
296. Деяния вселенских соборов, изданные в русском переводе при Казанской духовной академии: [в 7 т.]. – Казань: в типографии Губернского правления, 1913. Т. 5. – 320 с.
297. Деяния вселенских соборов, изданные в русском переводе при Казанской духовной академии: [в 7 т.]. – Казань: в типографии Губернского правления, 1908. Т. 6. – 307 с.
298. Деяния Вселенских Соборов. – Т. 1: I, II, III Соборы. – Изд. 5-е. – СПб.: Воскресение, 1996. – 597 с.
299. Деяния Вселенских Соборов. В 4-х томах. Т. 1. Издание 5-е, испр. (Репринт). – СПб.: Воскресение, 1996. – 601 с.
300. Деяния Вселенских Соборов: в 2 ч. – СПб.: Издательство "Воскресение", 2008. – 646 с.
301. Дионисий Ареопагит. О божественных именах. О мистическом богословии / Дионисий Ареопагит; [пер. с древнегреч.]. – СПб.: "Глаголь", 1995. – XXIII. – 370 с.
302. Добренёв В. Христианская теология и революция / В. И. Добренёв, А. А. Радугин. – М.: Политиздат, 1990. – 335 с.
303. Доброклонский А. Христологическое учение Феодора Мопсуестского: К вопросу о происхождении несторианства / А. П. Доброклонский // Чтения в Обществе любителей духовного просвещения. – 1880. – № 1. – С. 471–494.
304. Добротворский В. Несторианство и монофизитизм в связи с верованиями и судьбами Востока / В. Добротворский // Духовный вестник. – Харьков. – 1863. – Т. IV. – С. 15–49.
305. Добротолюбие: в русском переводе святителя Феофана, Затворника Вышенского. – М.: Паломник, 2003. – Т.3. – 790 с.
306. Добшюц Э. Древнейшие христианские общины. Культурно-исторические картины / Э. Добшюц; Пер. Н. Кремлёвой, Л. Добнаш // Раннее христианство. Т. 1. – М.: АСТ, 2001. – 556 с.
307. Догматика. Учебное пособие. Ч.1. – М.: Духовное возрождение, 1998. – 440 с.
308. Догматическая конституция "Dei Filius" / Христианское вероучение: Догматические тексты учительства церкви III–XX вв.; [отв. ред. о. Пьер Дюмулен; пер. с фр. Н. Соколовой, Ю. Куркиной]. – Санкт-Петербург: Издательство св. Петра, 2002. – С. 56–63.
309. Догматическая Конституция о Божественном Откровении (Dei Verbum) / Документы II Ватиканского Собора. – М.: "Паолине", 2004. – С. 284–299.
310. Догматическая Конституция о Церкви (Lumen gentium) / Документы II Ватиканского Собора. – М.: "Паолине", 2004. – С. 73–155.

311. Догматичне богослов'я Католицької Церкви: докладний виклад і роздуми / сост. М. Добош; ред. А. Кравчук. – Львів: Львівська духовна семінарія Святого Духа УГКЦ, 1994. – 510 с.
312. Докаш В. Кінець світу: еволюція протестантської інтерпретації: монографія / В. І. Докаш; Ін-т філософії ім. Г. С. Сковороди НАНУ. – Чернівці; К.: Книги–ХХІ, 2007. – 544 с.
313. Дорнер. Православная энциклопедия / Дорнен; Под ред. Патриарха Московского и всея Руси Кирилла. Т. XVI: К – Каменцам. – М.: Церковно-научный центр "Православная энциклопедия", 2012. – С. 15–17.
314. Дробот В. Учение о вкушении Тела Христова в евхаристическом богословии Жана Кальвина: научное издание / В. Г. Дробот // Вестник ПСТГУ. – 2014. – №1. – С. 9–22.
315. Другий декрет. Сповідання віри імператора Юстиніана проти "Трьох глав" / К. Лозінський // Святий правовірний Юстиніан I Великий (527-565) християнський імператор і богослов. – К., 2014. – С. 470–497.
316. Дружинин А. Жизнь и труды св. Дионисия Великого, епископа Александрийского: научное издание / Свящ. А. Дружинин. – СПб.: Изд-во Олега Абышко, 2007. – 352 с.
317. Душпастирська Конституція про Церкву в сучасному світі. "Радість і надія – Gaudium et spes" / Документи Другого Ватиканського Собору. Конституції, Декрети, Декларації – Львів: Монастир Монахів Студійського Уставу. Видавничий відділ "Свічадо", 1996. – С. 499–619.
318. Дьяков А. Исторические модели Ничто: гностицизм, буддизм и философия М. Хайдеггера: Проблемы социально-гуманитарных дисциплин / А. Дьяков // Учебные записки РОСИ: Проблемы социально-гуманитарных дисциплин. – Курск: Изд-во РОСИ, 2002. – Вып. 10. – С. 22–39.
319. Дьяконов А. Иоанн Ефесский и его церковно-исторические труды / А. Дьяконов. – СПб.: Изд. Олега Абышко, 2006. – 656 с.
320. Дюшен Л. История Древней Церкви / Перевод с 5-го франц. издания под ред. проф. И. В. Попова и проф. А. П. Орлова. Т. II. – М.: Путь, Тип. Имп. Московского университета. – 1914. – 446 с.
321. Extra calvinisticum // Вестминстерский словарь теологических терминов / Дональд К. Мак-Ким; [перевод с англ. И. В. Аверченко и др.; общ. ред. А. Н. Красникова и Е. С. Элбакян]. – М: Республика, 2004. – С. 484–485.
322. Евагрий Схоластик. Церковная история: [в 6 кн.]: кн. 1-6 / Евагрий Схоластик; отв. ред. Е. С. Кривушина; пер. с греч., вступ. ст., коммент и прилож. И. В. Кривушина. – 2-е изд., испр. – СПб.: Изд-во Олега Абышко, 2006. – 669.
323. Евагрий Схоластик. Церковная история / Евагрий Схоластик; пер. с греч., вступ. ст., коммент. и прил. И. В. Кривушина. – Кн. 3. – Санкт-Петербург: Алетейя, 1999. – 380 с.
324. Евдокимов П. Этапы духовной жизни: От отцов-пустынников до наших дней / П. Евдокимов. – М.: Свято-Филаретовская московская высшая православно-христианская школа, 2003. – 232 с.

325. Елеонский Ф. Учение Оригена о Божестве Сына Божия и Духа Святого и об отношении Их к Богу Отцу / Ф. Елеонский. – СПб.: Тип. Елеонского, 1879. – 176 с.
326. Еннс П. Підручник з богослов'я: Пер. з англ. / П. Еннс. – Львів: Благовісник Галичини, 2003. – 758 с.
327. Енцикліка Fides et Ratio Святішого Отця Івана Павла II до єпископів Католицької Церкви про співвідношення віри й розуму. – К. – Львів: Видавничий відділ "Кайрос" Київського коледжу католицької теології св. Томи Аквінського, Монастир монахів студитського уставу, видавничий відділ "Свічадо", 2000. – 152 с.
328. Епифаний Кипрський. Творения святого Епифания Кипрского. Ч. 54. / Епифаний Кипрский. – М.: Тип. М. Н. Лаврова и К°, 1882. – 405 с.
329. Епифанович С. Преподобный Максим Исповедник, его жизнь и творения.: в 2 т-х / С. А. Епифанович. – СПб.: Изд-во Олега Абышко, 2013. – 400 с.
330. Ермишин О. Философия религии: Концепции религии в зарубежной и русской философии / О. Т. Ермишин; Православ. Свято-Тихоновский гуманитар. ун-т. – Москва: Издательство ПСТГУ, 2008. – 221 с.
331. Етимологічний словник української мови: в 7 т-х. / АН УРСР. Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні; Редкол. О. С. Мельничук (головний ред.) та ін. – К.: Наук. думка, 1985. – Т. 2: Д – Копці / Укл.: Н. С. Родзевич та ін. – 1985. – 572 с.
332. Жданович О. Роль Нікейського собору в зародженні традиційної грецької православної культури / О. Жданович // Історико-географічні дослідження в Україні. – 2007. – № 10. – С. 239–258.
333. Жильсон Э. Разум и Откровение в Средние Века / Э. Жильсон // Богословие в культуре Средневековья; [отв. ред. А. Лутковский; пер. и коммент.: А. Н. Панасьев]. – Киев: Путь к истине, 1992. – С. 5–48.
334. Жильсон Э. Философия в средние века: От истоков партистики до конца XIV века: научное издание / Э. Жильсон; пер.: А. Д. Бакулов. – М.: Республика, 2004. – 678 с.
335. Життя святих (вибрані) українською мовою, викладені за повчанням Четирьох-Міней св. Димитрія Ростовського: у 7-ми т. – К.: Видання Київської Патріархії Української Православної Церкви Київського Патріархату, 2008. – Т. 1: Січень–лютий. – 712 с.
336. Жуковський В. Творець і творіння, Бог і людина, сутність й енергія в богословській думці Атанасія Олександрійського / Viktor Zhukovskyy // Vox Patrum. – Lublin: KUL, 2017. – Т. 67. – С. 743–765.
337. Заблуждение онтологистов / Христианское вероучение: Догматические тексты учительства церкви III–XX вв.; [отв. ред. о. Пьер Дюмулен; пер. с фр. Н. Соколовой, Ю. Куркиной]. – Санкт-Петербург: Издательство св. Петра, 2002. – С. 53–54.
338. Заболотный Е. История конфессионального разделения сирийского христианства и развитие христологии в IV – VIII веках: диссертация ... кандидата исторических наук: 07.00.00, 07.00.03 / Заболотный Евгений Анатольевич. – Москва, 2016. – 375 с.
339. Заболотный Е. Учение Диодора Тарсийского: христология воплощения или вочеловечения? / Е. Заболотный // Вестник ПСТГУ. Серия III: "Филология". – 2015. – Вып. 5 (45). – С. 38–46.

340. Зассе Г. Сие есть Тело Мое / Германн Зассе. Перевод на русский язык: Валерий Володин. М.: Фонд "Лютеранское наследие", 2009. – 251 с.
341. Зассе Г. Хто такі лютерани? / Г. Зассе. – Duncanville, Texas – Minsk, Belarus, 1999. – 214 с.
342. Зверев П. Экзегетический анализ первых двух глав Послания апостола Павла к Евреям / Петр Зверев, священномученик, архиепископ Воронежский. – Тверь: Изд-во Булат, 2004. – 224 с.
343. Зизиулас И. Общение и инаковость. Новые очерки о личности и церкви / И. Зизиулас; пер. с англ. (Серия "Современное богословие"). – М.: Издательство ББИ, 2012. – XII, 407 с.
344. Зізіулас Й. Буття як спілкування. Дослідження особистості і церкви / Й. Зізіулас; [пер. з англ. В. Верлок, М. Козуб]. – К. : Дух і літера, 2005. – 276 с.
345. Иванов А. Руководство к изучению Священного Писания Нового Завета / А. В. Иванов. – СПб.: Воскресение, Лествица, Диоптра, 2002. – 912 с.
346. Иванцов-Платонов М. Древняя Церковная История: Лекции орд. проф. А. М. Иванцова-Платонова / М. Иванцов-Платонов. – М.: Лит. Александровской, 1888. – VII, 523 с.
347. Иероним. Творения блаженного Иеронима Стридонского / Иероним Стридонский (блаженный). Ч. 5. – К., 1893. – [Б. м.] : [б.и.], 1910. – 443 с.
348. Иларион (Алфеев). Таинство веры. Введение в православное догматическое богословие / еп. Иларион (Алфеев). – М.: "Эксмо", 2010. – 400 с.
349. Иларион (Алфеев). Распятый Бог: Юрген Мольтман и его вклад в осмысление богословского значения крестной смерти Христа / Иларион, митрополит Волоколамский // Context and Reflection: Philosophy of the World and Human Being. – 2016. – Volume 5, Issue 5A. – С. 198–209.
350. Иларион (Троицкий). Творения в 3 т. Т. 2. Богословские труды / сщмч. Иларион (Троицкий); ред., сост. иеродиака. Никон (Париманчук), ред., сост. Н. К. Бонецкая. – М.: Издание Сретенского монастыря, 2004. – 392 с.
351. Иларион (Алфеев). Таинство веры: Введение в православное догматическое богословие / еп. Иларион (Алфеев). – М.: Клион: Издательство Братства Святителя Тихона, 1996. – 285 с.
352. Иоанн Златоуст, святитель. Беседы на Послание в Евреям. Беседа 1. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.ispovednik.ru/zlatoust/Z12_1/Z12_1_01.htm
353. Иринеи Лионский. Против ересей: научное издание // Иринеи Лионский. Против ересей. Доказательство апостольской проповеди / пер. протоиерея П. Преображенский. – СПб.: Изд-во Олега Абышко, 2008. – С. 21–538.
354. Иринеи Лионский. Творения / св. Иринеи Лионский. – [Репр. изд.]. – Москва: Паломник: Благовест, 1996. – 622, [17] с.
355. Исповедание веры / Христианское вероучение: Догматические тексты учительства церкви III–XX вв. / [отв. ред. о. Пьер Дюмулен; пер. с фр. Н. Соколовой, Ю. Куркиной]. – Санкт-Петербург: Издательство св. Петра, 2002. – С. 27–29.

356. Исповедание веры Михаила Палеолога / Христианское вероучение: Догматические тексты учительства церкви III–XX вв. / [отв. ред. о. Пьер Дюмулен; пер. с фр. Н. Соколовой, Ю. Куркиной]. – Санкт-Петербург: Издательство св. Петра, 2002. – С. 29–32.
357. Исповедание веры папы Павла VI / Христианское вероучение: Догматические тексты учительства церкви III–XX вв. / [отв. ред. о. Пьер Дюмулен; пер. с фр. Н. Соколовой, Ю. Куркиной]. – Санкт-Петербург: Издательство св. Петра, 2002. – С. 34–40.
358. Іларіон (Огієнко). Православна віра Єдиної, святої, соборної і апостольської церкви. Послання східних патріархів / митрополит Іларіон (Огієнко) – Нью-Йорк: Українське Православне братство ім. митр. В. Липківського. З. Д. А., 1966. – 200 с.
359. Ісіченко І. Загальна церковна історія: курс лекцій для вищ. духов. шк. / архієпископ Ігор Ісіченко. – Х: Акта, 2001. – 601 с.
360. Історія релігії в Україні: В 10 т. / Заг. ред.: А. Колодний, П. Яроцький. – Т.5. Протестантизм в Україні / За ред. П. Яроцького. – К.: Світ знань, 2002. – 424 с.
361. Іустин Філософ. Апологія I, представлена в пользу христиан Антонину Благочестивому / Пер. прот. П. Преображенского / Творения // Філософ Іустин. – М.: Паломник: Благовест, 1995. С. 31-104.
362. Йонас Г. Гностицизм / Г. Йонас; сост. Ю. А. Сандулов. – СПб. Лань, 1998. – 384 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступа: <http://psylib.org.ua/books/jonas01/index.htm>
363. Каллист (Уэр). Православная церковь / митр. Каллист Уэр; пер. с англ. Г. Вдовина. – М.: Изд-во "ББИ", 2012. – 376 с.
364. Кальвин // Православная энциклопедия / Под ред. Патриарха Московского и всея Руси Кирилла. – М.: Церковно-научный центр "Православная энциклопедия", 2012. – Т. XXIX – С. 650–709.
365. Кальвин Ж. Наставление в христианской вере: в 3 т. / Ж. Кальвин; пер. А. Д. Бакулов. – Т. 1: Кн. 1, 2. – М.: РГГУ, 1997. – LV, 582.
366. Кальвин Ж. Толкование на Деяния святых апостолов / Пер. с лат. И. В. Мамсурова. Минск: УП "Минская фабрика цветной печати", 2009. – 791 с.
367. Кальвин Ж. Толкование на Евангелие от Иоанна: научное издание / Пер. с латинского И. В. Мамсурова. – Минск: МФЦП, 2007. – 636 с.
368. Кальвин Ж. Наставление в христианской вере. В 3-х т. / Ж. Кальвин. – М.: РГГУ, 1999. –Т.3. – 639 с.
369. Кант І. Критика практичного розуму / Іммануїл Кант: пер. з нім., прим. та післямова І. Бурковського; наук. ред. А. Єрмоленко. – К.: Юніверс, 2004. – 240 с.
370. Каравидопулос І. Введение в Новый Завет / И. Каравидопулос. [перевод М. Михайлова]. – Изд.: Православный Свято-Тихоновский гуманитарный университет, 2010. – 368 с.
371. Каримский А. Теология истории и реальность: К критике протестантской эсхатологии / А. М. Каримский. – М.: Знание, 1985. – 64 с.
372. Карсавин А. Католичество / А. П. Карсавин. – Пг.: Огни, 1918. – 134 с.

373. Карсавин А. Святые отцы и учителя Церкви (раскрытие Православия в их творениях) / А. П. Карсавин; авт. предисл. С. В. Мосолова; ред. Е. В. Завадская. – Москва: Издательство Московского государственного университета, 1994. – 176.
374. Карташев А. Вселенские Соборы / А. В. Карташев. – Клин: Христианская жизнь, 2002. – 679 с.
375. Карташев А. Вселенские соборы / А. В. Карташев. – Санкт-Петербург: Библиополис, 2002. – 560 с.
376. Карташев А. На путях к Вселенскому собору / А. В. Карташев – Paris: Ymca-press, 1932. – 140 с.
377. Каспер В. Иисус Христос – кто он для нас сегодня? / В. Каспер // Символ: Журнал христианской культуры, основанный Славянской библиотекой в Париже. – М.: Ин-т философии, теологии и истории св. Фомы, 1979-1987. – № 17. – С. 9–28.
378. Каспер В. Ісус Христос / В. Каспер; пер. Н. Вельбовець. – К.: Дух і літера, 2002. – 427 с.
379. Каспер В. Христология "снизу"? / В. Каспер // Символ: Журнал христианской культуры, основанный Славянской библиотекой в Париже. – М.: Ин-т философии, теологии и истории св. Фомы, 1979-1987. – № 17. – С. 29–48.
380. Катехизм Католицької Церкви: Компендіум. – Львів: Свічадо, 2008. – 200 с.
381. Католическая энциклопедия. Т. II. – М.: Издательство Францисканцев, 2005. – 1818 с.
382. Кернс Э. Дорогами христианства / Э. Е. Кернс. – М.: Протестант, 1992. – 416 с.
383. Кирилл (Лопатин). Учение святого Афанасия Великого о Святой Троице (сравнительно с учением о том же предмете в три первых века) / Кирилл. – Казань: Типография Императорского университета, 1894. – 308 с.
384. Кирилл Александрийский. Диалог о вочеловечении Единородного / Пер. с древнегреческого, вступ. статья и примеч. К. Б. Юлаева // Богословский вестник. Серг. Посад. – 2006. – № 5–6. – С. 65–150.
385. Кириллов А. Догматическое учение о таинстве Евхаристии в творениях св. Иоанна Златоуста / А. Кириллов // Христианское чтение. Санкт-Петербург. – 1896. – Вып. 3. – С. 545–572.
386. Кияк М. Еволюція положень соціальної доктрини Римо-католицької церкви стосовно проблеми гуманізації економіки / М. Т. Кияк // Українське релігієзнавство: Бюлетень Української Асоціації релігієзнавців і відділення релігієзнавства Інституту філософії НАНУ. – 2007. – № 43. – С. 70–76.
387. Кияк М. Римо-католицька церква та місія євангелізації в інформаційну добу / М. Кияк // Гілея: науковий вісник. – 2014. – Вип. 87. – С. 261–263.
388. Кияк С. Християнський екуменізм: католицька парадигма та її перспективи / С. Кияк // Релігія та соціум. – 2015. – № 3. – С. 66–74.
389. Клеман О. Отблески света: Православное богословие красоты / Оливье Клеман; [пер. с фр. Ульяны Бикбау; науч. ред. Ирина Языкова]. –

- М: Библейско-Богословский институт святого апостола Андрея, 2004. – 94 с.
390. Книга Согласия. Вероисповедание и учение Лютеранской церкви / [пер. К. Комаров]. – Дунканвилль: Фонд "Лютеранское Наследие", 1998. – 612 с.
391. Князев А. Об авторе послания к Евреям / А. Князев. – Париж, 1957. – 95 с.
392. Козлов М. Западное христианство: взгляд с Востока / прот. М. Козлов. – М.: Изд-во Сретенского монастыря, 2009. – 608 с.
393. Колб Р. Християнська віра в лютеранському викладі / Роберт Колб. Пер. з англ. – Duncanville, Texas – Minsk, Belarus, 2000. – 315 с.
394. Кондратьева И. К вопросу о конфессиональном своеобразии Ассирийской Церкви Востока / И. В. Кондратьева // Философия, религия и культура стран Востока. – 2007. – С. 130–138.
395. Кондратьева І. Давні Східні Церкви: ідентифікація, історія, сучасність: монографія / І. В. Кондратьєва. – К.: xxxx, 2012. – 496 с.
396. Карфикова А. Святитель Григорий Нисский. Бесконечность Бога и бесконечный путь к Нему человека / Ленка Карфикова; пер. с чешского. – К.: ДУХ І ЛІТЕРА, 2012. – 336 с.
397. Кохановська М. Суспільний лад у вченні Католицької церкви / М. Кохановська // Гуманітарний корпус: [збірник наукових статей з актуальних проблем філософії, культурології, психології, педагогіки та історії]. – Випуск 10. – Вінниця: ТОВ "Нілан-ЛТД", 2017. – С. 60–61.
398. Кремлевский А. История пелагианства и пелагианская доктрина / А. Кремлевский. – Казань: Типо-Литография Императорского Университета, 1898. – III, 250, XLIII с.
399. Кривушин И. Ранневизантийская церковная историография / И. Кривушин. – Санкт-Петербург: Алетейя, 1998. – 255 с.
400. Кримський С. Запити філософських смислів / Сергій Борисович Кримський – К.: ПАРАПАН, 2003. – 240 с.
401. Кросс Р. Индивидуальные природы в христологии Леонтия Вмзантийского / Р. Кросс // Леонтий Византийский: сб. исслед. / [ред. А. Р. Фокин]. – М.: Центр библейск.-патрол. исслед.: Имперіум Пресс, 2006. – С. 632–654.
402. Крылов П. Теология освобождения в Латинской Америке: социальные идеалы и политическая практика / П. В. Крылов // Контуры глобальных трансформаций: политика, экономика право. – 2015. – Т. 8, № 4. – С. 6–18.
403. Кузик Б., Литвин А. Джерело вічності. Основи православної культури: [Навч. посіб.] / Б. М. Кузик, А. І. Литвин. – Вид. 3-тє, випр. й допов. – Д.: АРТ-ПРЕС, 2009. – 432 с.
404. Кузмицкас Б. Неомодернистская христология Г. Кюнга / Б. Ю. Кузмицкас // Философия. Религия. Культура: Критический анализ современной буржуазной философии / отв. ред. Г. М. Тавризян. – М.: Наука, 1982. – С. 310–323.
405. Кураев А. Сатанизм для интеллигенции: о Рерихах и Православии: В 2-х т. – Т.2: Христианство без оккультизма / Диак. Андрей Кураев. – М.: СТСА, 1997. – 430 с.

406. Кураев А. Протестантам о православии / Диакон Андрей Кураев. – М.: Изд-во Моск. Подворья Свято-Троиц. Сергиевой Лавры, 1999. – 267 с.
407. Куртц С. Очерк церковной истории Церкви Вселенской до IX века / С. Куртц. – СПб., 1868. – 348с.
408. Кюнг Г. Великие христианские мыслители: [Пер. с нем.] / Ганс Кюнг; [Вступ. ст. О. Бойцовой]. – СПб.: Алетейя, 2000. – 437 с.
409. Кюнг Г. О статье Вальтера Каспера "Христология снизу" / Г. Кюнг // Символ: Журнал христианской культуры, основанный Славянской библиотекой в Париже. – М.: Ин-т философии, теологии и истории св. Фомы, 1979 – 1987. – № 17. – С. 49–60.
410. Кюнг Г. Христианский вызов / Ганс Кюнг; пер. В. Хулап. – М.: Библейско-Богословский институт св. апостола Андрея, 2012. – X, 465 с.
411. Лаврентьев А. Проблема историчности Бога в работах Вольфхарта Панненберга (философские, догматические и экуменические аспекты) / А. Лаврентьев // Вестник ПСТГУ. I: Богословие. Философия. – 2014. – Вып. 2 (52). – С. 43–58.
412. Лакофф Дж. Женщины, огонь и опасные вещи: Что категории языка говорят нам о мышлении / Дж. Лакофф; Пер. с англ. И. Б. Шатуновского. – М.: Языки славянской культуры, 2004. – 792 с.
413. Ларше Ж.-К. Христологический вопрос: (по поводу проекта соединения Православ. Церкви с Дохакидон. Церквями: нерешенные богосл. и экклезиолог. проблемы) / Ж.-К. Ларше // Богословские труды. – 2007. – № 41. – С. 146–211.
414. Лебедев А. Вселенские соборы IV и V веков. Обзор их догматической деятельности в связи с направлением школ Александрийской и Антиохийской / А. Лебедев. – М., 1879. – 284 с.
415. Лебедев А. Вселенские соборы IV и V веков: обзор их догматической деятельности в связи с направлениями школ Александрийской и Антиохийской / А. П. Лебедев. – 2-е изд., испр. и доп. – СПб.: Изд-во Олега Абышко, 2004. – 320 с.
416. Лебедев А. Лжеучение Аполлинария и его значение в истории христианской догматики / А. С. Лебедев // Христианское чтение. – СПб., 1878. – № 9-10. – С. 251–284.
417. Левицкий О. Социнианство в Польше и Юго-Западной Руси в XVI – XVII вв. / О. Левицкий // Киевская старина. – 1882. – Кн.4. – С. 25–57.
418. Левшенко Б. Догматическое богословие. Курс лекций / Б. Левшенко. – С-Пб.; ПСТБИ, 1996. – 468 с.
419. Лейн Т. Ханс Кюнг. Мятежный католик / Лейн Тони // Христианские мыслители. – СПб.: Мирт. – С. 313–315.
420. Лейн Т. Христианские мыслители / Т. Лейн. Пер. с англ. – СПб.: Мирт, 1997. – 352 с.
421. Ленцман Я. Происхождения христианства / Я. Ленцман // Сочинения гностиков в Берлинском коптском папирусе 8502 / Пер. с нем. и коптского, доп. примеч. и главы А. С. Четверухина. – СПб.: Алетейя, 2004. – С. 57–61.
422. Леонов В. Бог во плоти: Святоотеческое учение о человеческой природе Господа нашего Иисуса Христа / В. Леонов. – М., 2005. – 215 с.

423. Лесюк М. Церковна політика імператора Костянтина Пагонатата історія VI-го Вселенського Собору / Михайл Лесюк // Труды Київської Духовної Академії. – 2015. – № 15 (187). – С. 303–334.
424. Лімонченко В. Гностичний характер революційної свідомості як свідчення дехристиянізації сучасного світу / В. Лімонченко // Науковий вісник Чернівецького університету. Філософія. – 2015. – Вип. 754-755. – С. 189–193.
425. Лобье П. Три града. Социальное учение христианства / Патрик де Лобье; пер. с фр. Л. А. Торчинского. – СПб.: Алетейя, 2000. – 412 с.
426. Лозінський К. Богословська система святого Юстиніана й основні проблеми візантійського богослів'я 6 ст. / Лозінський Костянтин, протоієрей // Труды Київської Духовної Академії. – 2015. – № 15 (187). – С. 121–139.
427. Лозінський К. Святий правовірний Юстиніан I Великий (527 – 565) християнський імператор і богослов / Лозінський Костянтин, протоієрей. – К., 2014. – 589 с.
428. Лоллий. Александрия и Египет / Лоллий (Юрьевский; архиеп.). – СПб.: Журнал "Нева", 2001. – 496 с.
429. Лосев А. История античной эстетики: Итоги тысячелетнего развития: В 2-х кн. – Кн.1 / Алексей Фёдорович Лосев. – М.: Искусство, 1992. – 656 с.
430. Лосский В. Боговидение / В. Н. Лосский; [пер. с фр. В. А. Решикова] // Лосский В. Н. Боговидение. – М.: ООО Издательство АСТ, 2003. – 759 с.
431. Лосский В. Догматическое богословие / В. Н. Лосский. – СПб.: Свято-Троицкая Сергиева Лавра, 2013. – 586 с.
432. Лосский В. Очерк мистического богословия Восточной Церкви. Догматическое богословие / В. Н. Лосский. – М.: Центр "СЭИ", 1991. – 288 с.
433. Лосский В. По образу и подобию / В. Н. Лосский; пер. В. А. Решикова. – М.: Издательство Свято-Владимирского братства, 1995. – 180 с.
434. Лотоцький В. Церква як причастя обоження / протоієрей Віталій Лотоцький // Апостольство Церкви Христової як необхідна умова виконання Її місії: матеріали науково-практичної конференції (19.11.2013) / орг. ком.: ієрей Володимир Вакін (голов. орг. ком.) [та ін.]. – Луцьк: [Волинська православна богословська академія], 2013. – С. 61–68.
435. Лурье В. История византийской философии: формативный период / В. М. Лурье при участии В. А. Баранова; [ред. Б. В. Останин]. – Санкт-Петербург: АХИОМА, 2006. – XIX, 553 с.
436. Лэдд Д. Богословие Нового Завета: [Пер. с англ.] / Джордж Эддон Лэдд. – Санкт-Петербург: Библия для всех, 2003. – 798 с.
437. Любащенко В. Історія протестантизму в Україні: курс лекцій / В. І. Любащенко; ред. К. Шевченко; Міжнарод. фонд "Відродження". – Львів: Просвіта, 1995. – 350 с.
438. Лютер М. 95 тезисов / М. Лютер; Сост., вступит. ст., примеч., коммент. И. Фокина; Пер. с нем. И. Каркалайнен. – СПб.: Роза мира, 2002. – 720 с.

439. Лютер Мартин. Время молчания прошло: Избранные произведения 1520-1526 гг. / Пер. с нем. – Харьков: Око, 1994. – 352 с.
440. Лященко Т. Значение св. Кирилла Александрийского в истории христианского богословия. Речь перед защитой магистерской диссертации "Св. Кирилл, архиепископ Александрийский. Его жизнь и деятельность" / Т. Лященко (Еп. Тихон). – СПб, 2009. – С. 94–116.
441. Лященко Т. Св. Кирилл, Архиепископ Александрийский: Его жизнь и деятельность / Т. Лященко. – Киев: И. И. Чоколова, 1913. – XXIV, 550 с.
442. Маграт А. Богословская мысль Реформации: научно-популярная литература / А. Маграт; Пер. В. В. Петлюченко. – Одесса: Богомыслие, 1994. – 316 с.
443. Макарий (Булгаков). Введение в православное богословие / Макарий (Булгаков), митр. Репринтное издание АРН^о 030847. – СПб.: АКЦИОН ЭСТИН, 1998. – 456 с.
444. Макгакин Дж. Христология Нестория (Перевод с английского прот. Н. Терновецкого) / Дж. Э. Макгакин // 'Ρωμαιοί: сборник статей к 60-летию проф. С. Б. Сорочана (Нартекс. Byzantina Ucrainensia. – Т. 2); Сост. А. Н. Домановский. – Харьков: Майдан, 2013. – С. 503–526.
445. Мак-Грат А. Введение в христианское богословие / А. Мак-Грат; [пер. с англ. Полторацкая Н. Ф., Дыханов В. Я.]; Одес. богосл. семинария ЕХБ. – Одесса: Богомыслие: Библия для всех, 1998. – 493 с.
446. Мак-Дауэлл Джош. Доказательства воскресения / Д. Мак-Дауэлл; [пер. с англ. Сумеркин А.]. – Москва: Новая жизнь, 1996. – 213 с.
447. Мак-Ким Д. Вестминстерский словарь теологических терминов: пер. с англ. / Д. К. Мак-Ким. – М.: Республика, 2004. – 503 с.
448. Максим Исповедник. Творения / Максим Исповедник; [пер. с древнегреч., вступит. статья и комм. А. И. Сидорова]. – М.: "Мартис", 1993. – Т.1. – 354 с.
449. Максим Исповедник. Творения / Максим Исповедник; [пер. с древнегреч., и комм. С. А. Епифановича и А. И. Сидорова]. – М.: "Мартис", 1993. – Т.2. – 286 с.
450. Малеванский Г. Догматическая система Оригена / Г. Малеванский // Труды Киевской духовной академии. – Киев, 1870. – № 3. – С. 8–82.
451. Малиновский Н. Очерк православного догматического богословия. 2-е изд / Прот. Н. П. Малиновский. – Сергиев Посад: типография Св.-Тр. Сергиевой Лавры, 1911. – 872 с.
452. Малиновский Н. Очерк православного догматического богословия / прот. Н. Малиновский. – М.: Православный Свято-Тихоновский Гуманитарный Университет, 2003. – 250 с.
453. Малиновский Н. Очерк православного догматического богословия. Ч. 1 / Н. П. Малиновский. – М.: Директ -Медиа, 2014. – 429 с.
454. Маркелл Анкирский. Против Астерия / Анкирский Маркел // Антология восточно-христианской богословской мысли. Ортодоксия и гетеродоксия: В 2-х т. Т. 1 [перевод А. Ю. Братухина]. – М., СПб.: "Никея"-РХГА, 2009. – С. 160–166.
455. Маркелов Д. Протестантские таинства: История, теология, семиотика / Д. М. Маркелов. – Тверь: Герс, 1999. – 55 с.

456. Маркс К., Енгельс Ф. Вибрані твори в трьох томах. Т. 1 / К. Маркс, Ф. Енгельс. – К.: Видавництво політичної літератури України, 1977. – VI, 588 с.
457. Мартысевич А. К вопросу о концепциях христианской идентичности в католической теологии второй половины XX – начала XXI в. / А. С. Мартысевич // Сохранение национальной идентичности белорусского общества: прошлое, настоящее, перспективы: материалы Респ. науч. конф. (Барановичи, 21 апр. 2016 г.) / М-во образования Респ. Беларусь, УО "Баранович. гос. ун-т", Каф. соц.-гуманит. дисциплин; [редкол.: А. В. Никишова (гл. ред.) и др.]. – Барановичи, 2016. – С. 161–163.
458. Медведев С. Богословие "Томоса к армянам" свт. Прокла Константинопольского / С. Медведев // Ежегодная богословская конференция ПСТГУ, 155-я: Материалы, 2005. – М., 2005. – Т. 1. – С. 114–117.
459. Мейендорф И. Византийское наследие в Православной Церкви: сборник / Протопресв. И. Мейендорф; Пер. с англ. – Киев: Центр православной книги, 2007. – 352 с.
460. Мейендорф И. Живое предание: Свидетельство Православия в современном мире / прот. И. Мейендорф. – М.: Паломник, 2004. – 352 с.
461. Мейендорф И. Иисус Христос в восточном православном богословии / Прот. Иоанн Мейендорф / Пер. с англ. свящ. Олега Давыденкова, при уч. Л. А. Успенской, примеч. А. И. Сидорова. – М., 2000. – 318 с.
462. Мейендорф И. Введение в святоотеческое богословие: конспекты лекций / Прот. Иоанн Мейендорф; Пер. с англ. Л. Волохонской. – Вильнюс: М.: Весть, 1992. – 359 с.
463. Мейендорф И. Введение в святоотеческое богословие / Прот. Иоанн Мейендорф; Пер. с англ. Л. Волохонской. Изд. 4-е, испр. и доп. – К.: храм прп. Агапита Печерского, 2002. – 360 с.
464. Мелешко А. Герменевтика богословия освобождения: Община и свобода / Андрей Мелешко // Богословские размышления: Евро-Азиатский журнал богословия. Спецвыпуск: Библия. Богословие. Церковь. – 2013. – С. 41–54.
465. Мень А. Бауер Фердинад Христиан / А. В. Мень // Библиологический словарь – Москва: [б. и.]. Т. 1: А-И. – 2002. – С. 115–116.
466. Мень А. Бультман Рудольф Карл / А. В. Мень // Библиологический словарь – Москва: [б. и.]. Т. 1: А-И. – 2002. – С. 164–170.
467. Мень А. Игнатий Богоносец / прот. Александр Мень // Библиологический словарь: в 3 т. Т. 1. А – И. – М.: Фонд имени Александра Меня, 2002. – С. 471–472.
468. Мень А. Климент Римский / прот. Александр Мень // Библиологический словарь: в 3 т. Т. 2. К – П. – М.: Фонд имени Александра Меня, 2002. – С. 65.
469. Мень А. Панненберг Вольфхарт / А. Мень // Библиологический словарь. Т. 2: К–П; ред. Р. Адамянц; конс. М. Селезнев. – М.: Фонд Александра Меня, 2002. – С. 384–385.

470. Мень А. Сын Человеческий / прот. Александр Мень // Библиологический словарь: в 3 т. Т. 3. Р – Я. – М.: Фонд имени Александра Менья, 2002. – С. 191–192.
471. Мень А. Тиллих Пауль / Мень Александр. Библиологический словарь. В 3 т. – М.: Фонд имени Александра Менья, 2002. – Т.3. – С. 235–237.
472. Мень А. Христология библейская / Библиологический словарь: в 3 т. Т. 3. Р –Я // прот. Александр Мень. – М.: Фонд имени Александра Менья, 2002. – С. 362–371.
473. Мень А. Библиологический словарь. В 3 т. / прот. Александр Мень. – М.: Фонд имени Александра Менья, 2002. – Т.3. – 525 с.
474. Мецгер Б. Канон Нового Завета: возникновение, развитие, значение / Б. М. Мецгер. – 3-е изд. – М.: Библейско-богосл. ин-т св. Апостола Андрея, 2001. – VII, 331 с.
475. Миронов В. Союз культуры, науки, религии (мысли мудрецов). Ч. 3 (гл. 67–97) / В. М. Миронов. – М.–Берлин: Директ-Медиа, 2016. – 715 с.
476. Миртов Д. Нравственное учение Климента Александрийского / Д. Миртов. – С.-Петербург: Типография М. Акинфиева и И. Леонтьева, 1900. – XLIII, 144 с.
477. Митер Х. Генри. Основные идеи кальвинизма / Х. Г. Митер. – СПб.: Христианский мост, 1995. – 235 с.
478. Михайлов И. Мейстер Экхарт в контексте современных интерпретаций / И. А. Михайлов // Сущность и слово. Сборник научных статей к юбилею профессора Н. В. Мотрошиловой. – М.: "Феноменология – Герменевтика", 2009. – С. 493–516.
479. Морис А. Теология Нового Завета / А. Морис. – СПб.: Библия для всех, 1995. – 391 с.
480. Москалик Я. Нарис христологічної доктрини / Я. Москалик. – Л: Вид-во ЛБА: Свічадо, 1998. – 88 с.
481. Муретов М. Протестантское богословие до появления Страусовой «Жизни Иисуса» / М. Д. Муретов. – Москва: 2-я Типография А. И. Снегиревой, 1894. – 117 с.
482. Мюллер Д. Христианская догматика: учебник по догматическому богословию для пасторов, учителей и мирян / Д. Мюллер. – Duncanville, Texas – Minsk, Belarus, 1998. – 774 с.
483. Мюссе Ж. Новий Завіт. Популярна енциклопедія / Ж. Мюссе; Переклад українською Олега Погребельного. – К.: Махаон Україна, 2009. – 260 с.
484. Мякшин В. Некоторые аспекты учения Карла Ранера об Откровении / В. Мякшин // Труды XVIII Ежегодной богословской конференции ПСТГУ: Материалы, 2007. – Т. I – С. 155–158.
485. Негров А. Кальвинизм и арминианизм. Сравнение доктрин / А. Негров // Альманах "Богомыслие". – 1997. – №6. – С. 67–88.
486. Нелюбов Б. Древние Восточные Церкви. I. Коптская Церков / Б. Нелюбов // Альфа и Омега. – 1998. – № 2 (16). – С. 330–369.
487. Нестик Т. Рудольф Бультман // Католическая энциклопедия / Г. Церох, В. А. Задворный и др. – Т. 1. – М.: Издательство Францисканцев, 2002. – 1908 с.

488. Нічик В. Громади антитринітаріїв на Україні та їх ідеологія / В. М. Нічик // Гуманістичні і реформаційні ідеї на Україні [під. ред. Нічик В. М., Литвинов В. Д., Стратій Я. М.]. – К.; Наукова думка, 1991. – С. 64–128.
489. Новая философская энциклопедия: В 4-х тт.. – М.: Мысль, 2001. – Т.4: Т-Я. – 608 с.
490. Ориген. О началах. Против Цельса: научное издание / Ориген. – СПб.: Библиополис, 2008. – 792 с.
491. Орлов А. К характеристике христологии Оригена / А. Орлов // Богословский вестник. – 1909. – № 7/8. – С. 370–394.
492. Орлов А. Тринитарные воззрения Илария Пиктавийского: Ист.-догмат. исслед. / Анатолий Орлов. – Сергиев Посад: тип. Св.-Тр. Сергиевой лавры, 1908. – LXIV, 406 с.
493. От Лютера до Вайцзеккера: великие протестантские мыслители Германии (Очерки) / Сост., автор введения и научный редактор В. А. Зоц. – М.: Раритет, 1994. – 288 с.
494. Очерк догматики. Лекции, прочитанные в Университете Бонна в летний семестр 1946 года. / Пер. с нем. Ю. А. Кимелева, под ред. Д. М. Носова. – СПб.: Алетейя, 1997. – 272 с.
495. Павло И. Ганс Кюнг и Вальтер Каспер – последние богословы / Иннокентий Павлов // Богословие. Культура. Образование. – М.: Библейско-Богословский институт св. апостола Андрея, 2012. – Т. 16. – № 4. – С. 527–542.
496. Паренте П. Богослов'я Христа / П. Паранте. – Т 1. – Львів, 1995. – 543 с.
497. Пастырская Конституция о Церкви в современном мире (Gaudium et spes) / Документы II Ватиканского Собора. – М.: "Паолине", 2004. – С. 447–556.
498. Пеликан Я. Христианская традиция: История развития вероучения / Я. Пеликан. Т. 1: Возникновение католической традиции (100-600). – М.: Культурный центр "Духовная библиотека", 2007. – 374 с.
499. Петр Ломбардский // Антология средневековой мысли: в 2 т. / ред., сост. С. С. Неретина, сост. Л. В. Бурлака. – Санкт-Петербург: РХГИ, 2001 – Т.1: Теология и философия европейского Средневековья. – 2001. – С. 477–493.
500. Писарев Л. Очерки из истории христианского вероучения патристического периода: Век мужей апостольских (I и начало II в.) / Л. И. Писарев. – Казань : Центральная типография, 1915. – 653 с.
501. Плотников В. История христианского просвещения в его отношениях к древней греко-римской образованности: от начала христианства до Константина Великого / В. В. Плотников. – Изд. 2-е, испр. – Москва: URSS: ЛИБРОКОМ, 2011. – 274 с.
502. Полное собрание русских летописей. – Пг.: Тип. М. А. Александрова, 1914. – Т. 22. Ч.2.: Хронограф западнорусской редакции. – 290 с.
503. Поль. Замысел Божий и чудеса Его милосердной любви: изложение христианского вероучения / аббат Поль. – Брюссель: 1990. – 496 с.
504. Помазанский М. Догматическое богословие / протопресв. М. Помазанский. – М.: "Даръ", 2005. – 464 с.

505. Попов И. Труды по патрологии. Т. 1. Святые отцы II–IV вв. / И. В. Попов; Под общей редакцией профессора Московской Духовной Академии А. И. Сидорова. – Сергиев Посад, 2004. – 744 с.
506. Попов К. Тертуллиан, его теория христианского знания и основные начала его богословия / К. Попов. – К.: Тип. П. Т. Корчак-Новицкого, 1880. – 234 с.
507. Поснов М. История христианской церкви / М. Э. Поснов. – М.: Holy Trinity Orthodox School, 2002. – 340с.
508. Поснов М. Гностицизм второго века и победа христианской религии над ним / М. Э. Поснов. – Киев, 1917; Брюссель: Жизнь с Богом, 1991. – 828 с.
509. Поснов М. История Христианской Церкви (до разделения Церквей – 1054 г.) / М. Поснов. – Брюссель: Жизнь с Богом, 1964. – 614 с.
510. Поташинская Н. Теология освобождения документы и материалы / Н. Поташинская // Религии мира. История и современность. Ежегодник. 1988. – М.: Главная редакция восточной литературы, 1990. – С. 217–240.
511. Православная энциклопедия "Азбука веры". [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://azbyka.ru/xristologiya>
512. Преподобный Иоанн Дамаскин. Точное изложение православной веры. – М.: Сибирская Благовонница, 2010. – 476 с.
513. Прилуцкий А. Историко-философские предпосылки формирования экзегетической парадигмы Мартина Лютера / Александр Михайлович Прилуцкий // Богословские размышления. Евразийский журнал богословия. – 2004. – № 3. – С. 65–85.
514. Примірни́к листа Юстиніана, знаменитого мужа, до папи Гормізди про те, що після засудження Акакія у Константинополі і на Сході настає мир; і про Пресвяту Тройцю / Лозінський К., прот. Святий правовірний Юстиніан I Великий (527-565) християнський імператор і богослов. – К., 2014. – С. 375–377.
515. Райри Ч. Грядущие события / Райри Чарльз // Основы богословия. – М.: Духовное возрождение, 2000. – С. 521–627.
516. Райт Н. Иисус и победа Бога / Н. Т. Райт. – М.: Библийско-богословский институт св. апостола Андрея, 2004. – 688 с.
517. Ранер К. Основание веры: Введение в христианское богословие / Карл Ранер; [пер. с нем. В. Витковско; ред. А. Горелов]. – Москва: Библийско-Богословский институт св. апостола Андрея: ББИ, 2006. – 633 с.
518. Ранович А. Первоисточники по истории раннего христианства; Античные критики христианства / А. Б. Ранович; [предисл. И. С. Свенцицкой]. – М.: Политиздат, 1990. – 477 с.
519. Ратцингер Й. Вера – Истина – Толерантность: христианство и мировые религии / Й. Ратцингер. – М.: Библийско-Богословский институт св. апостола Андрея, 2007. – 367 с.
520. Реале Д. Западная философия от истоков до наших дней. Т. 2. Средневековье. От Библийского послания Макиавелли / Дж. Реале, Д. Антисери. – СПб.: Петрополис, 1994. – 356 с.
521. Реати Ф. Бог в XX веке: человек – путь к пониманию Бога (Западное богословие XX века) / Фьоренцо Эмилио Реати. Пер. с

- итальянского Ю. А. Ромашева. – Санкт-Петербург: Европейский Дом, 2002. – 187 с.
522. Ревуненкова Н. Протестантизм: к изучению дисциплины / Н. Ревуненкова. – М.: Питер, 2007. – 224 с.
523. Релігієзнавчий словник / Укр. Асоц. релігієзнавців, Від-ня релігієзнавства Ін-ту філософії НАН України; ред.: А. Колодний, Б. Лобовик. – К.: Четверта хвиля, 1996. – 392 с.
524. Рефуле Ф. Миф и история / Ф. Рефуле // Символ. – 1986. – № 15. – С. 43–51.
525. Рубенис А. Критика основных принципов протестантской неоортодоксии / А. А. Рубенис. – М.: Знание, 1983. – 64 с.
526. Савченко П. Сравнительное богословие / П. Д. Савченко. – М.: ФСХБ, 1993. – 262 с.
527. Саган О. Вселенське православ'я: суть, історія, сучасний стан / О.Н. Саган. – К.: Світ Знань, 2004. – 912 с.
528. Самуилов В. История арианства на латинском Западе (353-430) / В. Самуилов. – СПб., 1890. – 305 с.
529. Самуэль В.-Ч. Проблемы ориентальной христологии и христологии вообще / В.-Ч. Самуэль // Государство, религия, Церковь в России и за рубежом. – 2007. – № 3–4 (40–41). – С. 94–135.
530. Самуэль В.-Ч. Христология Севира Антиохийского / В.-Ч. Самуэль // Государство, религия, церковь в России за рубежом; пер. Юрченко А. – 2010. – № 2. – С. 33–83.
531. Санников С. Двадцать веков христианства. Второе тысячелетие / С. В. Санников // Учебное пособие по истории христианства: В 2-х т. – Одеса: Богомыслие, 2001. – Т.2. – 700 с.
532. Саух П. XX століття. Підсумки / П. Ю. Саух. – Вид. 2-ге, доповн. І переробл. – К.: "МП Леся", 2009. – 284 с.
533. Святитель Василій Великий, архієпископ Кесарії Каппадокійської. Творіння. – К.: Видання Київської Патріархії Української Православної Церкви Київського Патріархату, 2010. – Том 1. – Книга 1. – 632 с.
534. Севир Антиохийский. Против нечестивого Грамматика (Кн. II. Гл. 4) / пер. Давыденков О., прот. // Книга еретиков / Сост., предисл., коммент. Д. Бирюкова. – СПб.: Амфора; Изд-во РХГА, 2011. (Александрийская библиотека). – С. 254–258.
535. Селезнев Н. Александрийская драма: Христологическая парадоксальность Никейского Символа веры и позиция Кирилла Александрийского / Н. Селезнев // Волшебная Гора: Традиция. Религия. Культура. – 2007. – Вып. XIV. – С. 46–63.
536. Селезнев Н. Несторий и Церковь Востока / Н. Селезнев / Под научн. ред. и с предисл. Н. В. Шабурова; РГГУ, Центр изучения религий. – М.: Путь, 2005. – 111 с.
537. Селезнев Н. Христология Ассирийской Церкви Востока: Анализ основных материалов в контексте истории формирования вероучения / Н. Н. Селезнев. – М.: Euroassiatika, 2002. – 198 с.
538. Селезнёв Н. Христологический парадокс в истории богословских споров (например несторианства и севирианства): Автореферат дис. к-та истории / Н. Н. Селезнев. – М., 2006. – 22 с.

539. Серафим (Роуз). Бытие: сотворение мира и первые ветхозаветные люди: христианское православное ведение / Иером. Серафим (Роуз); Сост. и ред. иером. Дамаскин (Христенсен), Пер. с англ. – М.: Валаамское Общ-во Америки; Платина, Калифорния: Братство прп. Германа Аляскинского; М.: Издат. дом "Русский паломник", 2004. – 704 с.
540. Сесбуэ Б. Разные направления в христологии / Б. Сесбуэ // Символ: журнал христианской культуры при Словянской библиотеке в Париже. – Париж, 1983. – № 9. – С. – 79–103.
541. Сидоров А. "Монофелитская" уния по свидетельству "Повествования о делах армянских" / А. Сидоров // Историко-филологический журнал. – Ереван, 1988. – № 3. – С. 162–170.
542. Сидоров А. Святоотеческое наследие и церковные древности. Том 5: От золотого века святоотеческой письменности до окончания христологических споров / А. И. Сидоров. – М.: Сибирская Благовонница, 2017. – 768 с.
543. Сидоров А. История христианского богословия. – Ч. I.: От возникновения до третьего Вселенского собора (431 год): Учебное пособие / А. И. Сидоров. – М.: ИПК МГЛУ "Рема", 2011. – 240 с.
544. Сидоров А. Начало Александрийской школы: Пантен. Климент Александрийский / А. Сидоров // Ученые записки Российского православного университета ап. Иоанна Богослова. – М., 1998. – №3 (УЗ РПУ). – С. 56–138.
545. Сидоров А. Святитель Кирилл Александрийский как главный оппонент Нестория: его христология до Ефесского Собора / А. Сидоров // Сретенский сборник. Научные труды преподавателей СДС. Выпуск 3 / Сретенская духовная семинария. / Под.общ.ред.архим.Тихона (Шевкунова); ред. прот. Н. Скурат, иером. Иоанн (Лудищев). М.: Изд-во Сретенского монастыря, 2012. – С. 7–28.
546. Сидоров А. Святой Лукиан Антиохийский и его ученики: К предыстории Антиохийской школы / А. Сидоров // Альфа и Омега. – 2007. – № 1 (48). – С. 36–50.
547. Сидоров А. Святоотеческое наследие и церковные древности. Т. 2: Доникийские отцы Церкви и церковные писатели / А. Сидоров. – М.: Сибирская Благовонница, 2011. – 528 с.
548. Сидоров А. Святоотеческое наследие и церковные древности. Том 3: Александрия и Антиохия в истории церковной письменности и богословия / А. Сидоров. – М.: Сибирская Благовонница, 2013. – 732 с.
549. Сидоров А. Святоотеческое наследие и церковные древности: научное издание. Т.1. Святые отцы в истории Православной Церкви. (работы общего характера) / А. И. Сидоров. – М.: Сибирская Благовонница, 2011. – 432 с.
550. Сидоров А. Святоотеческое наследие и церковные древности: научное издание. Т.3. Александрия и Антиохия в истории церковной письменности и богословия / А. И. Сидоров. – М.: Сибирская Благовонница, 2013. – 751 с.
551. Скурат К. Святые отцы и церковные писатели (I-V вв.): Учеб. Пособие / К. Скурат. – Воронеж, 1998. – 400 с.

552. Скурат К. Учение о спасении святителя Афанасия Александрийского / К. Скурат. – Свято-Троицкая Сергиева Лавра, 2006. – 436 с.
553. Смирнов К. Обзорение источников истории Первого вселенского никейского собора: Сочинение на степень магистра богословия К. Смирнова. – Ярославль: типолитогр. Г. Фальк, 1888. – 358, IV с.
554. Снегирев В. Учение о Лице Господа Иисуса Христа: в трех первых веках христианства / В. Снегирев. – Казань: Университ. типогр., 1870. – 299 с.
555. Собрания творений преподобного Иустина (Поповича) / Под общ. ред. проф. Моск. духовн. акад., д-ра церк. истор. А. И. Сидорова, пер. С. П. Фонова. – Т. 2. – М.: Паломник, 2006. – 602 с.
556. Современный философский словарь / Под общ. ред. В. Е. Кемерова. – Панпринт – Лондон; Франкфурт-на-Майне; Париж; Люксембург; М.; Мн.: Панпринт, 1998. – 1064 с.
557. Соколов В. Леонтий Византийский: его жизнь и литературные труды / В. Соколов // Леонтий Византийский: сборник исследований / ред. А. Р. Фокин. – М.: Центр библейско-патрологических исследований: Имперіум Пресс, 2006. – С. 10–458.
558. Соколовський О. Л. Трансформація віровчення релігійного об'єднання польських братів у другій половині XVI ст. / О. Л. Соколовський // Українська полоністика. – 2012. – Вип. 9. – С. 9 – 101.
559. Соколовський О. Л. Антиохійська христологія у богослов'ї Діодора Тарського та Теодора з Мопсуестії / О. Соколовський // Філософія і політологія в контексті сучасної культури. – Дніпро, 2017. – Випуск 4 (19). – С. 37–45.
560. Соколовський О. Л. Ефеський собор у світлі христологічних дебатів / Соколовський О. Л. // Гілея: науковий вісник. – К., 2018. – Випуск 131 (№ 4). – С. 165–169.
561. Соколовський О. Л. Розвиток христологічних уявлень у творчій спадщині апостольських Отців / О. Л. Соколовський // Вісник Львівського університету. Філософсько-політологічні студії. – Львів, 2018. – Випуск 16. – С. 80–86.
562. Соколовський О. Л. Сотеріологічний контекст христології гностицизму / О. Л. Соколовський // Актуальні проблеми філософії та соціології. Науково-практичний журнал. – 2017. Випуск 19. – С. 116–119.
563. Соколовський О. Л. Філософсько-релігійний аспект христології апостола Павла в новозавітній літературі / Соколовський О. Л. // Гілея: науковий вісник. – К., 2018. – Випуск 130 (№ 3). – С. 238–243.
564. Соколовський О. Л. Христологічні імена і титули Ісуса в Новому Заповіті / О. Л. Соколовський // Вісник Львівського університету. Філософсько-політологічні студії. – Львів, 2017. – Випуск 15. – С. 101–108.
565. Соколовський О. Л. Христологія в контексті синоптичних Євангелій / О. Л. Соколовський // Актуальні проблеми філософії та соціології. Науково-практичний журнал. – Одеса, 2018. – Випуск 21. – С. 113–116.
566. Соколовський О. Христологічний дискурс у період діяльності П'ятого Вселенського собору / О. Л. Соколовський // Гілея: науковий вісник. – К., 2018. – Випуск 135 (№ 8). – С. 170–175.

567. Соловьев В. Духовные основы жизни / В. С. Соловьев. – СПб.: Магик-Пресс-Марс, 1995. – 145 с.
568. Соловьёв В. Валентин и валентиниане / В. Соловьёв // Энциклопедический словарь: в 3 т. – М., 1993. – Т. 1 – С. 320–322.
569. Сорокин А. Христос и Церковь в Новом Завете. Введение в Священное Писание Нового Завета / прот. А. Сорокин. – М., Изд. Крутицкого подворья, 2006. – 468 с.
570. Софроний. Видеть Бога как он есть / Архимандрит Софроний (Сахаров). – М.: Путем зерна, 2000. – 255 с.
571. Социологический энциклопедический словарь / ред.-координатор Г. В. Осипов. – Москва: ИНФРА – М; Норма, 2000. – 488 с.
572. Спасский А. Аполлинарий Лаодикийский. Историческая судьба сочинений Аполлинария / А. Спасский. – Сергиев Посад: 2-я типография А. И. Снегиревой 1895. – 501 с.
573. Спасский А. Историческая судьба сочинений Аполлинария Лаодикийского с кратким предварительным очерком его жизни. С приложением отзыва профю В. В. Болотова / А. Спасский. – СПб.: Изд-во Олега Абышко, 2005. – 509 с.
574. Спасский А. История догматических движений в эпоху Вселенских соборов / А. А. Спасский. – Сергиев Посад: М. С. Елов, 1914. – 648 с.
575. Спасский А. История догматических движений в эпоху Вселенских соборов (в связи с философскими учениями того времени) / А. Спасский. – М.: Новая книга, 1995. – 648 с.
576. Спасский А. Учение каппадокийцев о единстве Лиц Святой Троицы / А. Спасский // Вера и разум. – 1911. – № 13. – С. 303–305.
577. Спиридонов Д. К полемике Диодора Тарсского с Аполлинарием Лаодикийским / Д. Спиридонов. – 1910. – № 2. – С. 256–265.
578. Спиз Л. История Реформации. Возрождение и движение реформации / Льюис В. Спиз. – Лютеранское наследие, 2005. – Т. II. – 452 с.
579. Стасюк Л. Протестантська ортодоксія в етико-філософських концепціях ліберальної теології / Л. Стасюк // Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Філософські науки. – 2013. – № 27. – С. 199–203.
580. Струговщиков Е. Тейяр де Шарден и православное богословие / свящ. Евгений Струговщиков. – Москва: Fazenda "Дом надежды", 2004. – 254 с.
581. Тальбер Н. История христианской церкви / Н. Д. Тальберг. – М.: Издательство СП "Итербук" при участии "ASTRA Consulting Internacioir inc. USA", 1991. – 384 с.
582. Тальберг Н. История церкви. Ч. 1. / Н. Д. Тальберг. – М.: Holy Trinity Orthodox School, 2002. – 160 с.
583. Тареев М. Основы христианства. Уничтожение Христа. Философия евангельской истории Философия евангельской истории / М. Тареев. В 5-ти тт. – Т. 1. Второе издание. – Сергиев Посад, 1908. – 369 с.
584. Татаркевич В. О счастье и совершенстве человека / В. Татаркевич / Сост. и пер. с польск. Л. В. Коноваловой. – М. : Прогресс, 1981. – 368 с.

585. Творения иже святых отца нашего Василия Великого, Архиепископа Кесарии Каппадокийския. Том 3. – Санкт-Петербург: Издательство П. П. Сойкина, 1911. – 424 с.
586. Тейяр де Шарден П. Христос эволюции или логическое развитие понятия искупления / П. Тейяр де Шарден // Божественная Среда: Сб.: пер. с франц. – М.: ООО "Издательство АСТ": ЗАО НПП "Ермак", 2003. – 314 с.
587. Тейяр де Шарден Пьер. Размышления о первородном грехе / П. Тейяр де Шарден // Божественная Среда: Сб.: пер. с франц. – М.: ООО "Издательство АСТ": ЗАО НПП "Ермак", 2003. – 314 с.
588. Тейяр де Шарден Пьер. Феномен человека / М.-Ж. П. Тейяр де Шарден. – М.: Наука, 1987. – 239 с.
589. Тейяр де Шарден П. Божественная среда: [пер. с фр.] / Пьер Тейяр де Шарден. – М.: Renaissance, 1992. – 311 с.
590. Теологический энциклопедический словарь / Под ред. Элвелла У.; [Пер. с англ. Васильева Т. Ю. и др.]. – М.: Духов. возрождение, 2003. – 1467 с.
591. Терновский Ф. Грековосточная церков в период вселенских соборов: чтения поцерковной истории Византии от императора Константина Великого до императрицы Феодоры (312-842) / Ф. Терновский. – Киев, 1883. – 556 с.
592. Тертуллиан Квинт Септимий Флоренс. Против Маркиона: в пяти книгах / Квинт Септимий Флоренс Тертуллиан; пер. с лат. яз., вступ. ст. и коммент. А. Ю. Братухина. – Санкт-Петербург: Издательство Олега Абышко: Университетская книга-СПб, 2010. – 572.
593. Тертуллиан. О плоти Христа / Тертуллиан // Избранные сочинения. – М.: Прогресс, 1994. – 448 с.
594. Теста Б. О таинствах Церкви / Б. Теста. – М.: Христианская Россия, 2002. – 352 с.
595. Тиллих П. Систематическая теология: в 3 т. / П. Тиллих. – СПб.: Университетская книга. – (Книга света). Т. 1-2. – Т. 1: Разум и откровение, Т. 2. Бытие и Бог. – 2000. – 463 с.
596. Тлумачення Біблії в Церкві Промова Його Святості Папи Івана Павла II і Документ Папської біблійної комісії. – Львів: Видавництво "Свічадо", 2010. – 147 с.
597. Толедский символ / Христианское вероучение: Догматические тексты учительства церкви III–XX вв. / [отв. ред. о. Пьер Дюмулен; пер. с фр. Н. Соколовой, Ю. Куркиной]. – Санкт-Петербург: Издательство св. Петра, 2002. – С. 21–27.
598. Троицкий И. Изложение веры Церкви Армянские, начертанное Нерсесом, католикосом армянским, по требованию боголюбивого государя греков Мануила: Ист.-догмат, исслед. в связи с вопросом о воссоединении Армянской Церкви с Православной / И. Троицкий. – СПб.: Тип. Елеонского и Поповицкого, 1875. – IX, 339, IV с.
599. Трофимова М. Историко-философские вопросы гностицизма (Наг-Хаммади, II, сочинения 2, 3, 6, 7) / М. К. Трофимова. – Москва: Наука, Главная редакция восточной литературы, 1979. – 216 с.

600. Туберовский А. Воскресение Христово: опыт нравственно-мистической идеологии пасхального догмата / А. М. Туберовский. – СПб.: Воскресение, 1998. – 362 с.
601. Туркало Я. Нарис історії Вселенських Соборів / Я. К. Туркало. – Нью-Гейвен; Брюссель: Літературно-наукове видавництво, 1974. – 320 с.
602. Тьерри А. Ересиархи V века Несторий и Евтихий / А. Тьерри; пер. с франц. Д. Поспехов. – Минск: Ильин, 2006. – 448 с.
603. Уколов К. [Рецензия] / К. Уколов // Вестник ПСТГУ. Серия I: Богословие. Философия. 2008. Вып. 1:2 (22). – С. 124–129. – Рец. на кн.: Neugebauer G. Tillichs frühe Christologie: eine Untersuchung zu Offenbarung und Geschichte bei Tillich vor dem Hintergrund seiner Schellingrezeption. В.; N. Y.: de Gruyter, 2007. (Theologische Bibliothek Tüpelmann; 141). – X, 462 S.
604. Уоллас Д. Углубленный курс грамматики греческого языка: Экзегетический синтаксис Нового Завета / Д. Б. Уоллас. – Новосибирск: Новосибирская библийская богословская семинария, 2010. – 857 с.
605. Фаррара Ф. Жизнь и труды святыхъ отцовъ и учителей церкви. В 2 т. / Ф. В. Фаррара; пер. с англ. А. П. Лопухина. – СПб., 1902. – Т.1. – 671 с.
606. Феодор (Юлаев). Защита свт. Кириллом Александрийским выражения "одна природа Бога Слова воплощенная" с точки зрения православных полемистов VVIII веков / Феодор (Юлаев) // Богословский вестник, 2010. – № 10. – С. 235–292.
607. Феодорит. Церковная история / Феодорит; Пер. с греч. – М.: Изд-во "Российская политическая энциклопедия"; Православное товарищество "Колокол", 1993. – 239с.
608. Феофан Затворник. Толковый Апостол. Послания апостола Павла, изъясненные святителем Феофаном / Феофан Затворник, свт. – В 2-х томах. – Т. 1. – М.: Правило веры, 2008. – 880 с.
609. Фестюжьер А. Личная религия греков / А. Фестюжьер. Пер. С. В. Пахомова – СПб.: Алетеия. 2000. – 256 с.
610. Фетисов Н. Диодор Тарсский: Опыт церковно-исторического исследования его жизни и деятельности / Священник Николай Фетисов. – Киев: тип. И.И. Чоколова, 1915. – V, 460 с.
611. Филарет (Гумилевский). Историческое учение об отцах Церкви. Т. 3 / архиеп. Филарет (Гумилевский). – Репр. воспроизведение изд. 1859 г. – [Б. м.]: Свято-Троицкая Сергиева Лавра, 1996. – 450 с.
612. Флоровский Г. Византийские Отцы V–VIII вв.: Из чтений в Православном богословском институте в Париже / свящ. Г. В. Флоровский. – Париж, 1933. – 260 с.
613. Флоровский Г. Восточные отцы V–VIII веков / протоиерей Георгий Флоровский [Репринт изд. YMCA-PRESS.]. – Париж, 1933. М.: МП Паломник, 1992. – 260 с.
614. Флоровский Г. Восточные отцы Церкви / Г. Флоровский. – М.: АСТ, 2005. – 633 с.
615. Фокин А. Латинская патрология / А. Р. Фокин. Т. 1: Период первый. Доникийская латинская патрология (150–325 гг.). – М.: Греко-латинский кабинет Ю. А. Шичалина, 2005. – 362 с.

616. Фома Аквинский. Онтология и теория познания: фрагменты сочинений / Фома Аквинский. – М., 2001. – 206 с.
617. Фома Аквинский. Сумма теологии Ч. 1: Вопросы 1-43 / Фома Аквинский. – Киев; Москва, 2002. – 560 с.
618. Фома Аквинский. Сумма теологии. Ч. I. Т. 3: Вопросы 75-119 / Фома Аквинский; Под ред. С. Еремеева. – Киев: Ника-Центр, 2005 – 576 с.
619. Хайдеггер М. Бытие и время М. Хайдеггер; Пер. с немецкого: В. Библихин. – Москва: ad MArgument, 1997. – 452 с.
620. Хаутепен А. Бог: открытый вопрос. Богословские перспективы современной культуры / А. Хаутепен. – М.: Библейскобогословский институт св. апостола Андрея, 2008. – 517 с.
621. Хачатрян Г. Протестантская теология освобождения / Г. Г. Хачатрян // Проблемный анализ и государственно-управленческое проектирование. – 2015. – Т. 8. – № 4 (42). – С. 36–40.
622. Хегглунд Б. История теологии / Бенгт Хегглунд; [пер. с шведск. В. Володин]. – СПб.: Светоч, 2001. – 370 с.
623. Хлебников Г. Философская мистика и гностицизм: история и современность: Аналитический обзор / Г. В. Хлебников. – М.: РАН. ИНИОН. Центр научно–информационных исследований. Отд. Философии, 2009. – 148 с.
624. Холл С. Дж. Учение и жизнь ранней Церкви / Стюарт Дж. Холл; [пер. англ.]. – Новосибирск: Посох, 2000. – 324 с.
625. Хоружий С. Концепция совершенного человека в перспективе исихастской антропологии / С. Хоружий // Совершенный человек: теология и философия образа / [сост. и отв. ред. Ш. М. Шукуров]. – М.: Институт востоковедения РАН; Валент, 1997. – С. 41–71.
626. Хоружий С. Концепция совершенного человека в перспективе исихастской антропологии / С. Хоружий // Православная аскеза – ключ к новому видению человека : сборник статей. – М.: "Омега", 2000. – С. 43–67.
627. Хоружий С. Православно-аскетическая антропология и кризис современного человека / С. С. Хоружий. – Православное учение о человеке. Избранные статьи. – Москва-Клин: Изд-во "Христианская жизнь", 2004. – С. 160–162.
628. Хорьков М. Майстер Экхарт: Введение в философию великого рейнского мистика / М. А. Хорьков – М.: Наука, 2003. – 278 с.
629. Хорьков М. Средневековая немецкая мистика как возможный объект религиозных исследований: к критике историографических стереотипов / М. А. Хорьков; [ред. Е. Г. Балагушкин] // Мистицизм: теория и история. – М.: ИФРАН, 2008. – 203 с.
630. Хосроев А. История манихейства / А. А. Хосроев – СПб: Филологический факультет СПбГУ, 2007. – 428 с.
631. Храните веру и любовь и на деле показывайте себя христианами / Летописец. Издание храма в честь святого равноапостольного князя Владимира Днепропетровской епархии Украинской Православной Церкви. – 2010. – №1 (11). – С. 10–11.
632. Цвинги У. Богословские труды: [пер. с нем.] / Ульрих Цвингли; [ред. А. С. Джанумов. – 3-е изд.]. Москва: Икар, 2005. – 556 с.

633. Церковная догматика. Том 1 / Пер. с нем. (Серия "Современное богословие"). – М.: Библейско-богословский институт св. Апостола Андрея, 2007. – 560 с.
634. Церковная история / Сократ Схоластик; [отв. ред. М. А. Тимофеев; вступ. ст. и коммент. И. В. Кривушина]. – Москва: РОССПЭН, 1996. – 366 с.
635. Цьолух С. Мислителі Європи / С. Т. Цьолух. – Вінниця: Саміздат, 2011. – 664 с.
636. Червень – місяць, коли молимося молебні до Найсвятішого Серця Христового / Місіонер Пресвятого Серця Ісусового. Український католицький часопис. – 2015. – № 6 (268). – С. 17–20.
637. Чистосердов П. Св. Петр Александрийский (его жизнь и деятельность) / П. Чистосердов. – Харьков, 1901. – 689 с.
638. Чокалюк С. Канонічні вимоги до священничого служіння / С. Чокалюк. – К., 2009. – 147 с.
639. Чорноморець Ю. Антропологія східної патристики: дис. на здоб. наук. ст. кандидата філос. наук: 09.00.05 / Юрій Павлович Чорноморець. – К., 2001. – 200 с.
640. Чорноморець Ю. Візантійський неоплатонізм від Діонісія Ареопажита до Геннадія Схолярія / Ю. П. Чорноморець. – К.: Дух і Літера, 2010. – 568 с.
641. Чорноморець Ю. Евристичний потенціал теологічного проекту Г. У. фон Бальтазара / Юрій Чорноморець // Філософська думка. – 2012. – № 4. – С. 83–93.
642. Чуб М. Христологические проблемы в западном богословии / Михаил (Чуб; архиеп.) // Богословские труды: сборник. – М.: Издательство Московской Патриархии, 1968. – № 4 – С. 281–288.
643. Чудинов А. Словарь иностранных слов, вошедших в состав русского языка / А. Н. Чудинов. – СПб.: Издание книгопродавца В.И. Губинского, Типография С. Н. Худекова, 1894. – 1004 с.
644. Шафф Ф. История христианской Церкви: В 7-ми т. – Том 2: Доникийское христианство. 100–325 г. по Р. Х. / Филип Шафф; [пер. О. А. Рыбакова]. – 2-е вид. – СПб.: Библия для всех, 2010. – 572 с.
645. Шафф Ф. История христианской церкви / Ф. Шафф. В 8 Т. – Т. 7: Современное христианство. Реформация в Германии. – СПб.: Библия для всех, 2009. – 463 с.
646. Шафф Ф. История христианской церкви / Ф. Шафф. – Т. III: Никейское и посленикийское христианство. От Константина Великого до Григория Великого. 311–590 г. По Р. Х. [пер. с англ. О. А. Рыбакова]. – СПб.: Библия для всех, 2007. – 688 с.
647. Шафф Ф. История христианской Церкви: В 7-ми т. – Том 1: Апостольское христианство. 1–100 по Р. Х. / Филип Шафф; [пер. Д. А. Розет]. – 2-е вид. – СПб.: Библия для всех, 2010. – 585 с.
648. Швейцер А. Мистика апостола Павла / А. Швейцер // Благоговение перед жизнью. Пер. с нем. – Общ. ред. А. А. Гусейнова и М. Г. Селезнева. – М.: Прогресс, 1992. – С. 241–487.
649. Шейнман М. Католицизм в меняющемся мире / Михаил Маркович Шейнман. – М.: Наука, 1975. – 159 с.

-
650. Шепетяк О. Трансцендентний екзистенціал як основа пізнання / О. М. Шепетяк // Неперервна професійна освіта: теорія і практика. – 2015. – Вип. 3. – С. 37–43.
651. Шепетяк О. Німецькомовна католицька думка другої половини ХХ століття / Олег Шепетяк. – Київ: УАР, 2014. – 346 с.
652. Шепетяк О. Соціальне вчення Церкви в енцикліках римських пап / О. М. Шепетяк // Гілея: науковий вісник. – 2014. – Вип. 83. – С. 298–302.
653. Шепетяк О. Христологія Карла Ранера / О. Шепетяк // Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія "Історичне релігієзнавство". – Острог: Видавництво Національного університету "Острозька академія", 2014. – Випуск 10. – С. 178–186.
654. Шепетяк О. Школы и направления современной религиозной мысли в немецкоязычном пространстве / Олег Шепетяк // სამეცნიერო ჟურნალი "ხელოვნება და საზოგადოება (ისტორია, თეორია, პრაქტიკა)" – Научный журнал "Власть и общество (История, Теория, Практика)". – № 4 (32) 2014. – Тбилиси: Ассоциация открытой дипломатии, 2014. – С. 5–20.
655. Шепетяк О. Тринітарне богослов'я Карла Барта і Карла Ранера / О. М. Шепетяк // Вісник Дніпропетровського університету. Серія: Філософія. Соціологія. Політологія. – 2014. – Т. 22. – Вип. 24 (2). – С. 118–124.
656. Шилов Е. Немецкая средневековая мистика и русские религиозные философы / диак. Е. Шилов // XVIII Ежегодная богословская конференция ПСТГУ: Материалы. Т. 1. – М.: Изд-во ПСТГУ, 2008. – С. 200–205.
657. Шилов Е. Немецкая средневековая мистика: Майстер Экхарт в контексте позднего Средневековья / Е. Шилов // Вестник православного свято-тихоновского гуманитарного университета. Серия 1: Богословие. Философия. Религиоведение. – 2007. – №2 (18). – С. 80–91.
658. Шлейермахер Ф. Речи о религии к образованным людям, ее призывающим. Монологи / Ф. Шлейермахер. – М.-К.: REFL – book-USA, 1994. – 432 с.
659. Шмеман А. Исторический путь православия / Прот. А. Шмеман. – Репринт. изд. – М.: Паломник, 1993. – 389 с.
660. Шмеман А. Собрание статей, 1947 – 1983 / прот. Александр Шмеман; [сост. и ред. Е. Ю. Дорман; предисл. А. И. Кырлежева]. – Москва: Русский путь, 2009. – 894 с.
661. Шнакенбург Р. Новозаветная христология (том III, глава IV) / Р. Шнакенбург. – М.: Паолине, 2000. – 207 с.
662. Штраус Д. Жизнь Иисуса / Д. Штраус. – М.: Республика, 1992. – 528 с.
663. Элиаде М. Оккультизм, колдовство и моды в культуре / М. Элиаде; [пер. с англ. Е. В. Сорокиной]; ред. А. Б. Комисарова. – К.: "София"; М.: ИД "Гелиос", 2002. – 224 с.
664. Элиаде М. Аспекты мифа / Мирча Элиаде; [пер. с фр. В. П. Большакова]. – [4-е изд.]. – Москва: Академический Проект, 2010. – 251 с.
665. Элиаде М. Миф о вечном возвращении: архетипы и повторяемость / Мирча Элиаде; пер. с фр. Е. Морозовой (1, 2 гл.), Е. Мурашкинцевой (3,

- 4 гл.); науч. консультант: Я. В. Чеснов. – Санкт-Петербург: Алетея, 1998. – 249 с.
666. Энциклика "Haurietis aquas" папы Пия XII / Христианское вероучение: Догматические тексты учительства церкви III–XX вв. / [отв. ред. о. Пьер Дюмулен; пер. с фр. Н. Соколовой, Ю. Куркиной]. – Санкт-Петербург: Издательство св. Петра, 2002. – С. 212–214.
667. Энциклика "Misericordissimus Redemptor" папы Пия XI / Христианское вероучение: Догматические тексты учительства церкви III–XX вв. / [отв. ред. о. Пьер Дюмулен; пер. с фр. Н. Соколовой, Ю. Куркиной]. – Санкт-Петербург: Издательство св. Петра, 2002. – С. 209–210.
668. Энциклика "Mystici Corporis" папы Пия XII / Христианское вероучение: Догматические тексты учительства церкви III–XX вв. / [отв. ред. о. Пьер Дюмулен; пер. с фр. Н. Соколовой, Ю. Куркиной]. – Санкт-Петербург: Издательство св. Петра, 2002. – С. 211.
669. Энциклика "Qui pluribus" папы Пия IX / Христианское вероучение: Догматические тексты учительства церкви III–XX вв. / [отв. ред. о. Пьер Дюмулен; пер. с фр. Н. Соколовой, Ю. Куркиной]. – Санкт-Петербург: Издательство св. Петра, 2002. – С. 49–51.
670. Энциклика "Sempiternus Rex" папы Пия XII / Христианское вероучение: Догматические тексты учительства церкви III–XX вв. / [отв. ред. о. Пьер Дюмулен; пер. с фр. Н. Соколовой, Ю. Куркиной]. – Санкт-Петербург: Издательство св. Петра, 2002. – С. 211–212.
671. Энциклика *Lumen Fidei* верховного понтифика Франциска епископам, пресвитерам и диаконам, людям, посвященным Богу, и всем верным мирянам о вере. – Москва: НО Издательство Францисканцев, 2013. – 79 с.
672. Эрикссон М. Христианское богословие / Миллард Эрикссон. – СПб.: Библия для всех, 1999. – 1088 с.
673. Юлаев Ф. Латеранский Собор 649 г. / иером. Юлаев Феодор // Православная Энциклопедия. – М., 2015. – Т. 40. – С. 121–128.
674. Юлихер А. Религия Иисуса и начала христианства до Никейского собора / А. Юлихер; Пер. И. О. Врасской // Раннее христианство. Т. 1. – М.: АСТ, 2001. – 556 с.
675. Юрьевский А. Александрия и Египет / А. И. Юрьевский. – СПб.: Журн. "Нева", 2001. – 494 с.
676. Янг Ф. От Никеи до Халкидона: Введение в греческую патристическую литературу и ее исторический контекст / Ф. Янг; Пер. с англ. П. Б. Михайлова и др. М.: Изд-во ПСТГУ, 2013. – 620 с.
677. Яннарас Х. Истина и единство Церкви / Х. Яннарас; Перевод с новогреческого / под ред. А. В. Маркова. – М.: Свято-Филаретовский православно-христианский институт, 2006. – 184 с.
678. Яннарас Х. Свобода етосу / Х. Ч. Яннарас; пер. з англ. – К.: Дух і літера, 2003. – 268 с.

ЗМІСТ

Передмова	3
РОЗДІЛ 1. ХРИСТОЛОГІЯ ЯК ОБ'ЄКТ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ	5
1.1. Історіографія та джерельна база дослідження.....	5
1.2. Методологічні засади дослідження генези христологічної доктрини	44
РОЗДІЛ 2. ГЕНЕЗА ХРИСТОЛОГІЧНИХ УЯВЛЕНЬ ДОВСЕЛЕНСЬКОГО ПЕРІОДУ	68
2.1. Христологія у контексті новозавітної літератури та вченнях апостольських Отців	68
2.2. Історичний розвиток христологічних уявлень у вченні ранньохристиянських релігійних рухів	101
2.3. Христологічна доктрина Олександрійської та Антиохійської шкіл....	139
РОЗДІЛ 3. ЕВОЛЮЦІЯ ХРИСТОЛОГІЧНИХ ІДЕЙ В ЕПОХУ ВСЕЛЕНСЬКИХ СОБОРІВ	175
3.1. Христологічні ідеї у дохалкидонський період розвитку християнства	175
3.2. Четвертий Вселенський собор та його роль у розвитку христологічної доктрини	204
3.3. Рішення V – VII Вселенських соборів у контексті становлення христологічної доктрини.....	226
РОЗДІЛ 4. ХРИСТОЛОГІЯ ЯК ОСНОВОПОЛОЖНА ДОКТРИНА ХРИСТІЯНСЬКИХ ЦЕРКОВ	259
4.1. Христологічна доктрина у вченні Римо-Католицької Церкви	259
4.2. Співвідношення христології та сотеріології у православній традиції	287
4.3. Христологічні концепції у протестантському вченні.....	310
РОЗДІЛ 5. ХРИСТОЛОГІЧНІ ІДЕЇ У ТЕОЛОГІЇ СУЧАСНОГО ХРИСТІЯНСТВА	338
5.1. Проблеми теологічного дискурсу в христологічних вченнях представників католицької теології	338
5.2. Христологічні ідеї в теології сучасного протестантизму	362
5.3. Сучасні моделі христології в християнській теології	391
Післямова.....	421
Література.....	429

Наукове видання

СОКОЛОВСЬКИЙ Олег Леонідович

ХРИСТОЛОГІЯ: ЕВОЛЮЦІЯ ДОКТРИНИ

Монографія

Надруковано з оригінал-макету автора

Дизайн обкладинки –